

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Vesamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inšerate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 8 strani.

Slovenska krščanska demokracija.

V »Leonovi družbi« na Dunaju je govoril državni in deželni poslanec dr. Janez Ev. Krek o krščanskem demokratskem gibanju med Slovenci na kulturnem polju. Po poročilu, ki nam je došlo iz nemških krščanskih časnikarskih krogov, je izvajal dr. Krek sledeče:

»Vsi krščanski socialni politiki zasledujejo z opravičenim začudenjem naš mali, delavni rod Slovencev ob Savi, ki si je ustvaril tako na socialno političnem kakor tudi na gospodarskem polju organizacijo, ki se mora občudovati in posnemati. Velezanimivo je zasledovati razvoj naroda in njegovo kulturno probujanje, da dobimo sliko njegove vzgoje.

Politiška organizacija.

Pravi ustanovitelj krščanskega demokratskega gibanja med Slovenci je krški škof dr. Mahnič, ki je celo svoje življenje posvetil svojemu ljudstvu. Le kratko omenja politično organizacijo katoliških Slovencev, ki se osredotočuje v S. L. S., prej katoliško narodni stranki in temelji na katoliških, demokratiških in narodnih načelih. Moč stranke je že taka, da v doglednem času med Slovenci o kaki drugi stranki ne bo govora.

Zadružništvo.

Politično gibanje se je pričelo z odločnim naglašanjem gospodarskega programa, da so se v naprej onemogočile sovražne liberalne puhlice. Vsa pozornost se je obračala gospodarskim koristim ljudstva. Ustanavljale so se zato številne gospodarske zadruge, ki zdaj združene v ljubljanski »Zadružni zvezi« blagodejno delujejo. V »Zadružni zvezi« so združene rafajznovke, produktivne in obrtne zadruge. Število združug »Zadružne zveze« je 530. Prometa je imela »Zadružna zveza« leta 1908. 19 milijonov kron, ogromna vsota v primeri z ubožnostjo slovenskega ljudstva. Le vzgojen varčevalni čut v ljudstvu je mogel kaj takega ustvariti. Zadruge »Zadružne zveze« se raztezajo po vsem slovanskem jugu naše države

polovice, tudi po Istri in Dalmaciji so članice »Zadružne zveze« slovenske in hrvaške zadruge. »Zadružna zveza« ima lastno glasilo »Narodni Gospodar«. Neoprecenljiv uspeh zadružnega gibanja je, ker se je potlačilo oduševstvo. Omejila se je tudi eksekutivna razprodaja kmečkih zemljišč.

»Gospodarska zveza« je središče za trgovski del ljudskega gospodarstva, ki pospešuje osobito domač eksport in ki izdatno zaklada c. kr. mornarico. »Gospodarska zveza« je imela leta 1908. 17 milijonov kron prometa. Evropski sloves ima med trgovskimi v »Gospodarski zvezi« združenimi zadrugami sitarska zadruga. Izborna zadružna organizacija si je ogledalo in jo proučilo v minulih letih več poljskih in rusinskih dijakov, ki hočejo svoje, v Ljubljani pridobljene izkušnje izkoristiti v blagor svoje domovine. Predavatelj opozarja na prvo in edino »Zadružno šolo« v Avstriji, ki je v Ljubljani. »Zadružna šola« si je postavila namen, da vzgoji voditelje zadružnemu gibanju. Obiskava »Zadružno šolo« 24 učencev: Slovencev in Hrvatov.

Krščanska socialna organizacija.

Ljudsko izobrazbo vodi »Slovenska krščanska socialna zveza«. V S. K. S. Z. je združenih do 350 nepolitiških s. k. izobraževalnih društev. V središču Ljubljani prireja n. pr. S. K. S. Z. soc. kurz, pouk v angleščini, italijanščini, poljščini, ruščini, knjigovodstvu, ženskih ročnih delih, ima knjižnico, goji petje, prireja predstave in predavanja. Javna predavanja, ki jih prireja S. K. S. Z. v Ljubljani od oktobra do Velike noči vsak teden, so sijajno obiskana. Ljubljanska društva, ki imajo svoj dom v S. K. S. Z., štejejo 3800 članov. Slični tečajji se prirejajo tudi po posameznih okrajih. Osobito uspešno se dela v tem oziru na Štajerskem.

Slovensko delavstvo.

Slovensko krščansko socialno gibanje se je pričelo leta 1894. Iz političkih in verskih izobraževalnih društev se je razvilo v strokovna nevtralna društva. V tobačni, papirni in slaničarski industriji je malone vse delavstvo krščansko organizirano, v tekstilni pa velika večina. Organiziranih je približno 6000 oseb. V Ljubljani se zopet organizirajo služkinje.

Katoliško dijaštvo.

Največ upa slovenska krščanska demokracija od organizacije naraščaja. Koliko strank, tudi dobrih, je propadlo, ker niso skrbele za mladino! Tudi na tem polju smo Slovenci že veliko storili. Katoliška akademična mladina, dasi še v manjšini, ima v javnosti velik ugled. Organizirana je v dveh društvih: v dunajski »Danici« in v graški »Zarji«. Po mišljenju srednješolske mladine upamo, da bo stala kmalu večina akademične slovenske mladine na pozitivno katoliškem temelju. Iz »Danice« in »Zarje« je izšlo že lepo število profesorjev, zdravnikov, odvetnikov in uradnikov. Upamo, da ni več daleč čas, da se bo omejil duhovnik na svoj lasten poklic in da prevzamejo laiki sami socialno politično in gospodarsko ljudsko delo. Dijaštvo izdaja lastno glasilo. Združeno je v »Dijaški zvezi«. Po zgledu slovenskih visokošolcev so se oprijeli misli katoliških dijaških zvez tudi Poljaki, Hrvati in Čehi, ki so se vsi združili v vplivni »Slovanski akademski katoliški dijaški zvezi«.

Mladeniška organizacija.

Je že tudi zelo napredovala. Povsod so razširjena verska mladinska društva. Večinoma so združeni mladeniči v s. k. izobraževalnih društvih, obstoje pa tudi posebna mladeniška društva. Srečna je bila misel, ko se je ustanovil leta 1906. »Orel«. Danes ima »Orel« že 55 odsekov. Katoliško ljudsko gibanje izborna pospešuje po svoji živahnosti, požrtvovalnosti in po disciplini. Telovadni odsek je v marsikaterem katoliškem društvu poživil društveno življenje. Društva vplivajo tudi spravljivo in so poravnala že marsikako nasprotstvo med sosednimi kraji. Mnogo društev ima že lastne »Društvene domove«. Za svojo častno dolžnost pa smatrajo društva, ki jih še nimajo, da si jih pridobijo. Varčevanje in abstinenčno gibanje goje telovadni odseki. Misel o ustanovitvi krščanskih telovadnih društev je našla že ugoden odmev pri Hrvatih, Poljaki in Čehih v veliko skrb liberalno narodnih Sokolskih društev. Poleg telovadcev je organiziranih že do 10.000 mladeničev. Vse organizacije imajo dalekosežno samoupravo.

Vedo

goji »Slovenska Leonova družba«, ki je izdala med drugim zgodovinska dela pro-

tesorja dr. Kosa in dr. Grudna in ki izdaja slovensko katoliško znanstveno revijo »Čas«. Omenja nadeja »Družbo sv. Mohorja«, ki izda vsako leto proti članarini 2 kron šest knjig svojim članom, ki jih je nad 80.000 in ki nima male zasluge za enotno ljudsko izobrazbo in odgojo.

Protialkoholno gibanje

se med Slovenci močno širi. Pospešujeta protialkoholno gibanje »Družba treznosti« in »Abstinent«. Protialkoholno glasilo slove »Zlata Doba«.

Casopisje

je izborna organizirano. Znanstvena revija »Čas« ima 1500, »Domoljub« 24.000, politično cerkveno glasilo »Bogoljub« 18.000, »Slovenec« 4000, izborna glasila mladeniških in telovadnih društev »Mladost« 2500, »Naša Moč« 1500 in »Zlata Doba« 1500 naročnikov. Glede na mali narod je število naročnikov veliko.

Slovenci in Hrvati.

Pri vseh organizacijah sodelujejo Slovenci in Hrvati, kakor je sploh velik čut skupnosti med obema bratskima narodoma, ki bi ju bil morebiti že dovedel do skupnosti, če bi ne bilo prišlo do razdora po Trubarju v korist reformacije uvedenem pismenem jeziku. Slovenci so brez vsake dvojbe kulturno najnaprednejši slovanski narod, ki tvorijo kulturno kristalizacijsko točko na jugu naše monarhije, kakor sploh tvori slovensko ljudstvo predzid katoličanstva in avstrijske državne ideje nasproti velikosrbski ideji in nasproti italijanski iredenti.

Nemški nacionalizem in laška iredenta.

Gorica, 7. aprila.

Vedno bolj živo občutimo Slovenci potrebo slovenskih srednjih šol. Prav posebno nečuvne in nevzdržljive so srednješolske razmere na Goriškem. Tu je bilo na gimnaziji lani 1908 272 slovenskih dijakov, laških 224 in le 43 Nemcev. Pač pa je bilo — če odštejemo suplente — sedem nemških profesorjev in le pet slovenskih ter štiri laški. Tako je bilo lani. Letos so razmere še mnogo neugodnejše. Število nemških dijakov je padlo, komaj

je domače in čisto, ki so otrokove prsi mogle v njem dihati.

Pričakoval sem tako zanj praznikov kakor odrešenja in štel na prstih dneve, ki so nas od njih ločili, ki so pa Mihcu pri našli vedno nove neprijetnosti. Zdelo se mi je, da se je vse proti njemu zaklelo. Mihec je dobil iznova javen ukor, ker demoralizira druge. Bilo je to že pred samimi prazniki, imelo je torej tem več pomena. Kako je občutil ta dogodek častiljelni in občutljivi deček — ne morem opisati; kakšna zmešnjava je morala nastati v njegovih mislih! Srce je pokalo dečku v prsih in pred očmi je videl namestu svetlobe — temo. Sklanjal se je kakor klas pred vetrom. Na koncu je dobil obraz tega enačstelnega dečka naravnost tragičen izraz; izgledal je tako, kakor bi ga vedno davil v grlu plač in bi s silo zadrževal ihtenje; včasih so njegove oči gledale kakor oči trpečega ptica; potem je postal čudno zamišljen in zaspan; kretanje njegove so bile izvršene kakor nevede, glas je bil pa čudno počasen. Postal je ne navadno tih, miren in mehanično poslušen. Ko sem mu rekel, da je čas iti na izprehod, se ni upiral kakor poprej, ampak je vzel čepico in molče odšel. Bil bi celo zadovoljen, ko bi bila to ravnodušnost, toda videl sem, da se je pod njegovo pazljivostjo skrivala prenapeta, bolestna udanost v vse. Sedel je pri knjigah in pisal

LISTEK.

Iz dnevnika poznanjskega učitelja.

Novela.

Poljski spisal H. Sienkiewicz, poslovenil Fr. Virant.

(Dalje.)

Prepričani so bili gotovo, da je nalašč utajil pred menoj nalogo, da mu je ne bi bilo treba delati, deček, ki je bil nezmožen najmanjši laži, jih ni mogel prepričati o svoji nedolžnosti. Res bi bil lahko povedal v svojo obrambo, da je tudi Ovícki ravnotako pozabil kakor on, toda tega ni smel storiti iz ozira na svojega tovariša. Na moje priprošnje so Nemci odgovorili z opombo, da zapeljujem dečka k lenobi. Zbodlo me je to hudo, toda še več skrbi mi je prizadejal Mihec. Zvečer tistega dne sem ga videl, kako je pokrivši obraz z obema rokama šepetal, misleč, da ga ne slišim: »Boli! boli! boli!« Pismo od matere, ki je prišlo drugi dan jutraj, in v katerem je obisipala gospa Marija Mihca s prijaznimi in ljubečimi besedami za one odlične, je bilo zanj nov udarec.

»O, mami naredim lepo veselje!« je klical, skrivši obraz z dlanmi.

Drugi dan, ko sem mu naložil na ple-

ča torbo s knjigami, se je opotekel in malo, da ni padel. Hotel sem mu ubraniti, da ne bi šel v šolo, toda rekel je, da mu nič ni; prosil je sam, da bi ga spremil, ker se boji, da se mu ne bi zavrtelo v glavi. Opoldne se je vrnil z novim zadostnim. Dobil ga je za lekcijo, ki jo je znal popolnoma, toda kakor je pravil Ovícki, se je prestrašil in ni mogel izpregovoriti besede. Utrdila se je vedno bolj o njem misel, da je bil to fant, top in len.

Proti tema očitanjima, za katere je znal, se je boril kakor utaplajoči se z valovi — obupno, toda zaman.

Na koncu je izgubil vso vero vase, vse zaupanje v lastne sile; prišel je do prepričanja, da je ves napor in trud zaman, da se mora slabo učiti, istočasno si je mislil, kaj poreče nato mati, kako jo bo to bolelo, kako ji to lahko izpodkoplje njeno rahlo zdravje.

Župnik iz Zalesja, ki mu je včasih pisal, človek zelo naklonjen Mihcu, toda premalo obziren, je vsako pismo končal z besedami:

»Mihec naj torej pomni, da ne zavisi samo radost, ampak tudi zdravje matere od njegovega napredka pri učenju in v pravosti.«

Mislil, mislil je še preveč nato, kajti celo v spanju je ponavljal z žalostnim glasom: »Mama! mama!« Kakor bi jo prosil za odpustanje.

Toda dobival je le vedno slabše rede. Medtem se je Božič bližal hitro in zaradi izpričevala se ni bilo mogoče več varati. Pisal sem gospe Mariji, ker sem jo hotel na to pripraviti. Povedal sem odkrito in odločno, da je deček slaboten in preobremenjen, da si kljub največjemu naporu ne more pomagati, in da ga bo po praznikih treba najbrž vzeti iz šole, da mora ostati v sicer in si predvsem utrditi svoje zdravje. Vasi sem iz odgovora čutil, da je bila njena lastna materinska ljubezen kolikor toliko ranjena, vendar je pa odpisala kot razumna ženska in ljubeča mati. Mihcu nisem povedal ničesar o tem pismu in nameri, da ga vzame mati iz šole, ker sem se bal zanj, kajti škodilo bi mu vsako razburjenje; opomnil sem mu samo toliko, da naj se zgodi, kar hoče, mati ve, da dela, in razume vzroke njegovih neuspehov. To mu je očitno dobro delo, kajti izjokal se je dolgo in srčno, česar že dolgo časa ni mogel. Ihte je ponavljal: »Koliko skrb prizadenem materi!« Toda pri misli, da gre kmalu na vas, da bo videl mater, in malo Lolo, in Zalesje, in gospoda Mašinskega, se je zasmeljal skozi solze. Tudi jaz sem si že želel v Zalesje, ker že nisem več mogel gledati, kako trpi otrok. Tam ga je pričakovalo materino srce, dobrohotni ljudje, tišina in počitek. Tam je učenje imelo zanj domač obraz, dobrohoten, ne tuj in zopr, tam je bilo vse ozračje

jih je nekaj čez 30. Med temi 30 nemškimi študenti pa ni nobenega domačina, ampak so sami priseljenci. In 30 tujim priseljen-
cem na ljubo v Gorici država vzdržuje nemški učni zavod, ki pomeni obenem mu-
čilnico za slovenske dijake. Učni uspehi slovenskih in laških dijakov so od dne do dne slabši. Kar je profesorjev, ki so res
možje — vzgojitelji mladine, se poprašu-
jejo, kako bi odpomogli temu zlu. Učni je-
zik je skozi in skozi nemški, dijaki ga ne
razumejo, ker ga kot Slovenci, oziroma
Italijani razumeti ne morejo, posebno v
nižjih razredih. Poleg tega nemški profe-
sorji govorijo v svojih narečjih, ki jih
ubogi študent še težje razume. Jasno je,
da je edina pomoč za naše dijake ustano-
vitev slovenske gimnazije.

Nemški profesorji na goriški gimna-
ziji skušajo — kolikor je to odvisno od njih
— na vse načine zavirati in dušiti klic po
reformi. Imajo pri tem precej uspeha. Saj
je znano, da je novi šolski nadzornik za
Primorsko popolnoma pod vplivom nem-
škonalionalnih goriških profesorjev. Raz-
umljivo je, zakaj o razdelitvi gimnazije
neradi slišijo. Če se razdeli gimnazija na
laško in slovensko, potem nemških profe-
sorjev v Gorici več ne bo treba. In ž njimi
pade v vodo vsa nemškonalionalna pro-
paganda.

Zgoraj smo navedli, da je ustanovitev
slovenske gimnazije v Gorici pedagoška
zahteva. Samo z vzgojnega stališča je ta
zahteva utemeljena več ko dovolj. Nem-
ški nacionalizem se pa proti tej pedagoški
zahtevi bori edino le s stališča politike.
Saj je znano, da nemški živeli v Gorici
vzdržujejo le nemški profesorji, ki delu-
jejo in drže na konci nemška bojna dru-
štva. »Südmarch« v Gorici bi ne mogla
izhajati brez profesorja Stockmaierja in
drugih. Popolnoma gotovo je, da nemški
profesorji na goriški gimnaziji družabno
bojkotirajo vsakogar, ki ne priznava nem-
škonalionalnega programa. To se je zgo-
dilo pred nedavnim, da niso hoteli sprejeti
v svojo družbo Nemca, ki je rekel, da ni
nacionalec. Te pionirje vsenemštva v Go-
rici plačuje naša država z davki sloven-
skih davkoplačevalcev. To je pač vnebo-
vpijoče.

Kaj pa k temu pravijo Lahi? Znano je,
da se poslanec Faidutti in Bugatto trudita
za razdelitev goriške gimnazije. Toda med
med večjim delom laške inteligence in la-
ških profesorjev ne dobta nobene zaslom-
be. Na eni strani je vzrok ta, ker laški li-
beralci nočejo, da bi laški krščanski social-
ci kaj dosegli v tem oziru. Drugi važnejši
vzrok pa je ta-le: Eden vplivnih laških in-
teligentov se je ob neki priliki o razdelitvi
gimnazije izjavil nekako tako-le: »Kaj ima-
mo Italijani od tega, če dobimo italijansko
gimnazijo? Morali bi biti zadovoljni. Če je
pa nimamo, imamo vzrok, da smo nezado-
voljni.« In ravno v nezadovoljnosti tiči bi-
stvo laškega iredentizma na Primorskem.
Kedaj se bodo pač naši višji krogi spame-
tovali? Avstrija sama z nerodnostjo svoj-
jih ministrov goji in pestuje iredentizem in
vsenemštvo.

In tako tu doli v solnčni Goriški, tik
ob italijanski meji, s pomočjo naše vlade
lepo in složno delujeta vsenemštvo in ireden-
tista. Le mi Slovenci smo, ki bi radi v
svoji domovini Avstriji bili zadovoljni, ki

naloge kakor poprej, toda že bolj iz na-
vade. Videlo se je, da misli, ko mehanič-
no ponavlja spregatev, na nekaj drugega,
oziroma sploh na nič. Ko sem ga nekoč
vprašal, če je že gotov, mi je odgovoril s
svojim počasnim glasom, kakor v sanjah:
»Jaz mislim, gospod, da vse nič ne po-
maga.« Bal sem se ga opomniti na mater,
da ne bi prenapolnil tega keliha trpljenja,
iz katerega so pile njegove otroške ustne.

Vedno bolj sem bil tudi v skrbeh za
njegovo zdravje, ker je vedno bolj hujšal
in je bil nazadnje suh, da se je skozen
videlo. Mreža malih žilic, ki se je prej po-
kazala na sencih, kadar se je zelo oživel,
se je videla sedaj stalno. Postal je tako
lep, da je bil podoben kaki sliki. Zalostno
je bilo gledati na to otroško, napol angeli-
sko glavico, ki je napravljala vtis vene-
čega cveta. Na prvi pogled se je zdelo,
kakor bi mu nič ne bilo, toda pojemal je
in izgubljal moči. Že ni mogel več dvigniti
vseh knjig v torbico, naložil sem mu torej
samo nekatere, ostale sem sam nosil, ker
sem ga sedaj vsak dan spremljal v šolo in
iz šole.

Konečno so prišli prazniki. Konja iz
Zalesja sta čakala že dva dni, pismo go-
spe Marije pa, ki je prišlo ž njimi, je na-
znanjalo, da nas tam vsi pričakujejo z ne-
potrpežljivostjo. »Slišala sem, da ti, Mi-
hec, slabo gre.« je končala gospa Marija;
»ne pričakujem odličnih, hotela bi, da bi
tvoji učitelji mislili tako, kakor jaz; da si
storil vse, kar je bilo v tvoji moči, in da
si z lepim vedenjem izkušal popraviti ne-
zadostni napredek.«

hočemo svojo domovino krepko, zdravo,
močno in — pravično. K.

„Narodove“ zmede.

Bedakom ni pomagati, zato jih zapi-
rajo v norišnice. Popolnoma podobni beda-
kom so pa tudi preljubitelji naši liberalci.
Pred vsem pišejo tako, kakor da so pod-
kupljeni za to, da denuncirajo Slovence,
kako da so protiaustrijski. Na eni strani
simpatizirajo s srbskim dvorom, na drugi
strani pa z germansko-rusko dinastijo. Ako
jih pa kdo prime za ušesa in jim pove, da
tako škodujejo avstrijskemu slovanstvu,
pa pišejo tako potlihtično, da prekašajo
v avstrijskem domoljubju najbolj črnoru-
menega generala. Zdaj, ko sta zmagali v
Srbiji pamer in razsodnost, ko ni nobene
vojne nevarnosti več, so si izmislili, da
so klerikalci hujškali na vojsko. »Sloven-
ski Narod« z dne 5. t. m. piše v veliki
svoji državniški modrosti: »Nobena taj-
nost ni, da je vodstvo katoliške cerkve
ena glavnih moči, ki so potisnile Avstrijo
v balkansko aventuro. Nemčija je iz pan-
germanskih in ekonomičnih nagibov ho-
tela, da bi njena podložnica Avstrija za-
vojevala Balkan, Rim je to hotel, da bi do-
bil pravoslavno prebivalstvo na Balkanu
v svoje krepilje in poslal nad to prebi-
valstvo različne Stadlerje.« To je tako
trapasto, da bolj trapasto biti ne more.
Čudno, da »Narod« ne piše, da sta Bülow
in Viliem prisilila Avstrijo, da anektira
Bosno in Hercegovino, ker je dobila Nem-
čija ultimatum iz Vatikana, da si vatičanska
armada podjarmi Nemčijo, če tega ne
stori. Prepričani smo, da bi liberalci tudi
tako traparijo verovali, če bi jo bil zapi-
sal »Narod«! Še bolj neumno je pa to-le
kar piše »Narod«: »Kdor je v zadnjih me-
sasih pazljivo čital klerikalne časopise, ti-
stega je moralo prečiniti največje ogorče-
nje. Že »Lakajski« govor dr. Šusteršiča v
državnem zboru je bil skokovito neslo-
vanski.« Mi nismo za to na svetu, da od-
govarjamo taki otročariji. Prečitali smo
oba dr. Šusteršičeva govora, ki sta bila
veleslovanska, seveda za Jurija se dr. Šu-
steršič ni ogreval, kakor liberalci. »Lakaj-
ski govor« je psovka, na katero pa noče-
mo odgovarjati s psovko. Dr. Šusteršič
naj bi bil govoril »lakajski govor«! Kdaj
pa? Liberalci sodijo vsakega po svojem
lakajskem obnašanju. Kako srečno se
smehljajo liberalni lakajski obrazi, kadar
govore s kakim vladnim dostojanstveni-
kom. Ni niti potrebno, da govore s kako
veliko zverino. So vse srečne liberalne la-
kajske duše, če jih počasti končno le z
uljudnim smehljajem kak državnih zlati
ovratnik. Lakajstvo liberalca je z malim
zadovoljno. Saj poznamo liberalne slo-
venske lakaje bolj, kakor to sami mislijo.
Vladni lakaji so celo liberalci vladožreči
takrat, ko jih doleti prijazen smehljaj ka-
kega vladnega dostojanstvenika, velike-
ga ali malega. V tem niso posebno izbiri-
ni. »Narod« tudi trdi, da mi prepisujemo
iz »Reichspošte«. Solit se pojte! Saj nismo
liberalci, ki plešejo v liberalnem sloven-
skem časopisju tako, kakor jim godejo
razni »poslovanjenji« judovski časnikarji.
»Narod« piše končno o nas, »da smo pri-
pravljeni izdati in prodati tudi najvitalnej-
še interese slovenske za vsako ceno, če
ima le Rim svoj dobiček«. Liberalci sodijo
o nas po svojem kopitu. »Narod« naj bi
bil tako-le zapisal, pa bi bil prav zadel:
»Mi slovenski liberalci smo pripravljeni,
da izdamo in prodamo tudi najvitalnejše
slovenske koristi za vsako ceno, če ima-
mo liberalci, seveda predvsem naši pr-
vak, svoj dobiček. Zato smo se zvezali
pred leti z Nemci v veliko škodo Sloven-
cev v kranjskem dež. zboru. Ponižni lakaji
nemškega barona Heina smo bili zato, da
smo jedli lečo, ki jo je nam kuhala »eks-
celenca« baron Hein s kranjskimi Nemci.
In trpeli smo v Ljubljani dvojezične na-
pise. Kar se pa Srbije tiče, smo jo libe-
ralci šuntali na vojsko, da bi tekla na Bal-
kanu kri slovenskih vojakov; seveda se
nam pa to ni posrečilo, ampak se je zgo-
dilo, da je vsled hujškarije čeških in slo-
venskih Klofačev, alias Klafačev Avstrija
morala Nemčijo zaprositi za pomoč, da je
pritisnila na zmešano Rusijo, ki se je tudi
Klofaču vsedla na lim. In tako je posledič-
na hujškarija »Slovenskega Naroda« kri-
va, da je v balkanskem sporu zmagoval-
ka Nemčija! — Take sadove je rodila
brezmejna neumnost Heinovih lakajev. —
Zraven tega pa so še hinavski, ker je isti
»Narod« pred tremi dnevi v uvodnem
članku lezel v čreva Aehrenthalu, visoko
slaveč Avstrijo, češ, da je le v nji spas
Slovanov! Pa celo v isti številki, 5. apr.,
se v nekem telegramu, skovanem v ured-
ništvu, jezi nad Nemci, ker se zdaj pro-
glašajo za edine patriote in povdarja, da
so tudi Slovenci dovolili rekrute! Torej na
eni strani c. kr. patrioti, na drugi pa vitezi
srbskega Jurija — ali morejo še bolj tr-
čeni biti? Izvoljki bi take ljudi poslal vse
v — Sibirijo!

Srbija.

Iz verodostojnih belgrajskih virov se
poroča, da je razoroženje prostovoljskih
čet in ustašev že popolnoma izvršeno.
Čete so vpoštevale položaj Srbije in se
razšle. Rezervisti bodo do Velike noči
vsi odpuščeni. Sredi maja nastopijo slu-
žbo letošnji novinci in bo štela redna
armada še nekaj več aktivnih vojakov,
nemga jih je bilo ob zadnji mobilizaciji.
Glede bosanskih emigrantov je zahtevala
avstro-ogrška vlada, da jih nastanijo v
notranjosti Srbije. Srbska vlada je ugo-
dila in določila za bivališče emigrantov
Jagodino. Izseljenci pa s tem niso bili za-
dovoljni in so sklenili iti v Solun ter se
s pomočjo tamkajšnega izseljeniškega od-
bora naseliti v Stari Srbiji in Makedoniji.
Med vojnim ministrom Živkovićem in od-
borom za narodno obrambo je prišlo do
spora radi uporabe 80.000 dinarjev, ki jih
je odbor nabral. Minister je hotel, da se
denar prepusti ministrstvu za upravljanje,
odbor pa je sklenil, da se vporabi za pod-
piranje vstaških čet v Stari Srbiji in Ma-
kedoniji in za rodbine v bojih padlih usta-
šev. Milovanović je pri odboru posredo-
val, da spremeni svoj sklep, a brezuspe-
šno. Iz obližja kralja Petra poročajo vest,
da je bil pri njem 5. t. m. ruski poslanik
Sergejev in mu sporočil, da ga hoče car
Nikolaj II. sprejeti. Zdi se, da hoče Rusija
dati Srbiji nekako zadoščenje. Vlada bo
ostala do kraljevega povratka nespreme-
njena.

Vseslovanski kongres glede na poravnani spor med Srbijo in našo državo.

Slovanožrski »Pester Lloyd« piše,
da je bila v Peterburgu pred dnevi konfe-
renca »Vseslovanskega društva«, ki je
obsojala način o rešitvi spora med Av-
strijo in Srbijo. Ostro so obsojali rusko
vlado. Sklenili so veliko akcijo vseh Slo-
vanov, da se dvigne slovanski ugled.
»Lloyd« piše, da se vrši v Moskvi shod
vseh ruskih panslavističnih društev, ki
izdelaj načrt za akcijo, nato se pa prično
pogajanja s panslovanskimi društvi v Av-
stro-Ogrski in na Balkanu, da se o zadevi
sklepa na vseslovanskem kongresu. Re-
gistriramo »Lloydovo« poročilo z vso re-
zervo.

Pogajanja o trgovinski pogodbi
med našo državo in Srbijo se prično takoj
po Veliki noči.

Ob Drini.

Srbski vojniki ob Drini se umikajo. V
Bosni še opazajo avstrijske čete, vsled
česar srbski listi objavljajo nezaupljive
notice.

Kanal do Soluna.

»Politika« poroča, da se pogaja neka
ameriški družba za koncesijo, da zgradi
kanal, ki bi vezal Moravo s Solunom.

Princ Jurij

je izjavil ministru Milovanoviću, da od-
potuje v inozemstvo, ker v sedanjih raz-
merah ne kaže, da ostane v Srbiji. Poda
se v London. V rusko armado ne vstopi.

Princ Aleksander

bo svoje študije najbrže nadaljeval na
bonnskem vseučilišču. Glede na nadalje-
vanje prestolonaslednikovih študij se od-
loči končno prihodnji teden.

MADŽARSKA PROMETNA AKADEMIJA.

V ogrskem trgovinskem ministrstvu
so te dni dovršili zakonski načrt o ustano-
vitvi in ureditvi nove visoke šole, ki dobi
ime prometne akademije in ki bo imela
štiri strokovne oddelke: za železnice, za
pošto, brzojav in telefon, za poštno hranil-
nico in za plovstvo. Vrhovno vodstvo
akademije bo poverjeno trgovinskemu
ministrstvu, ki mu bodo podrejeni ravna-
telj in profesorji. Stroški bodo prelimin-
rani v proračunu tega ministrstva; prispe-
vali bodo pa tudi interesirani zavodi in
podjetja. Namen akademije je: izobrazba
uradnikov za navedene stroke. Od obiska
te visoke šole bodo izključeni Hrvati, ker
je učni jezik izključno madžarski. Po na-
godbi med Ogrsko in Hrvasko bi moral
biti učni jezik razmerno tudi hrvaški.
Druga krivica, ki se bo godila Hrvatoma,
obstoji v tem, da bodo železničarje spre-
jemali v akademijo le temeljem protipo-
stavne železničarske pragmatike. Za po-
štno stroko ustanove nižji enoletni tečaj,
podoben sedaj obstoječemu hrvaškemu.
To bo pretveza, da hrvaški tečaj odpra-
vijo. V novem tečaju bosta hrvaškemu
jeziku kot učnemu predmetu odmerjeni le
dve uri na teden, kakor nemščini in fran-
cosščini. Učni jezik bo seveda tudi tu le
madžarski. Tudi v oddelku za plovstvo
se bo poučevalo samo madžarski. Diplo-
me pomorskih kapitanov za dolge vožnje
bodo dobivali odslej le gojenci madžar-
ske akademije. Tako se bo uničil hrvaški
naraščaj vseh navedenih strok, in Hrvat-
ske trgovinske ladje vdohe madžarske
kapitane. Če bo ta zakon sprejet, pomenil
bo za Hrvaško smrten udarec.

POMNOŽITEV AVSTRIJSKE MORNARICE.

V prihodnjem delegacijskem zaseda-
nju bo mornariška uprava zahtevala:

Kot nadaljevalni kredit za ladje
14.500-tonke, ki se še grade — 20 milijo-
nov kron.

Normalna budgetna potrebščina —
434 milijonov kron. (1. rata za eno
»Dreadnought« od 18.000 do 19.000 ton
— 5 milijonov kron.)

Nepokrita potrebščina — 38,4 milijo-
nov kron.

Mornariška uprava namerava gradbo
treh adf-velikank po tipu »Dreadnought«
pospešiti. Mornariške potrebščine bodo
visoko narastle.

DRŽAVA ZA ISTRO.

Vlada je vsled intervencije istrskih
poslancev obeh narodnosti, o kateri smo
že včeraj kratko poročali, dovolila za ta-
kojšno pomoč bednemu prebivalstvu še
120.000 kron; prejele dala že 150.000 K.
Nadalje je obljubila še 80.000 kron za te-
daj, ko bo načrt natančno izvršen.

BOSANSKA AGRARNA BANKA.

Akcija »Slovenska Jednota«.

Baron Burian namerava poslati k ce-
sarju bosansko deputacijo, da izprosi od
cesarja sodelovanja, da bosanska (mažar-
ska) banka začne čimprej delovati.

Interpelacija dr. Šusteršiča v držav-
nem zboru je imela namreč ta uspeh, da
se je avstrijski finančni minister Bilinski
začel z Burianom pogajati in se je zago-
tovalo pri bosanski banki sodelovanje
»Union«-banki in »Dunajski bančni dru-
žbi«.

S tem pa seveda Avstrija ne more
biti zadovoljna. Čehi in Hrvati namera-
vajo namreč veliko bančno akcijo v Bosni
in načrt Burian-Bilinski ima le namen to
akcijo preprečiti.

Čujemo, da bo »Slovenska Jednota«
to stvar energično vzela v roke. Na vsak
način mora češko-hrvaška banka v Bosni
dobiti iste privilegije kakor mažarska. Ni
verjeti, da bi vladni krogi hoteli Slované
vnovič provocirati. Akcijo »Slovenske
Jednote« bodo tudi krščanski socialci pod-
pirali. Tako »Agramer Tagblatt«.

V TURČIJI GREDO NAVZDOL.

Doba »svobode, enakosti in bratstva«
Turkom nič kaj ne prija. Mladoturški od-
bor, ki se noče odkrito konstituirati v po-
litiško stranko, ampak deluje tajno, izživ-
lja v vseh krogih hud odpor. Število tako-
zvanih liberalcev, federalistov, raste od
dne do dne. Splošno se obsoja terorizem
Mladoturkov na eni, slabost in nezanes-
ljivost vlade na drugi strani.

Parlament

ne velja piškavega oreha. Edino, kar je
pozitivnega storil, je, da je vrgel velikega
vezirja Kiamil-pašo in pa da je — potrdil
avstro-turški protokol, glasom katerega
Turčija prizna aneksijo in dobi »za svoja
posestva« 54 milijonov kron. Armada je
razrovana.

Nemiri

se pojavljajo v Jemenu, Mesopotamiji in
Makedoniji. Turški listi se pritožujejo nad
splošno anarhijo. Konfesionalno in narod-
nostno vprašanje ni niti načeto, kaj še re-
šimo. »Šuraj Umet« toži, da bodo prišli za
Bosno na vrsto Dardanelli in pa kreško
vprašanje. Povsod se bo nekaj od »Nove
Turčije« odščipnilo.

Anglija in Rusija

imata zopet posebne namene. Čuje se, da
se hočeta zopet zediniti na podlagi reval-
skega dogovora, da se Makedonija vnovič
postavi pot evropsko kontrolo.

Zdi se torej, da bo era svobode in na-
predka v Turčiji kmalu napravila popolen
bankerot.

ITALIJANSKO ČASOPISJE O NAŠI VOJNI MORNARICI.

V milanskem »Secolo« je izšel članek
iz peresa Lorenzo d'Adda, ki se bavi z
našo vojno mornarico. V tej mornarici je
sicer uprava dobra, pravi člankar, toda o
duševnem napredku ni ne duha ne sluha.
Vis je kakor meteor, prišel je, izginil in
za njim je tema, spanje. Vis je pa delo
enega samega moža, Tegetthofa. V zad-
njem času sta se začela dva moža presto-
lonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand
in admiral Montecuccoli brigati za mor-
narico. Vojaštvo, povečina Slovani, so
hrabri toda nimajo onih mornarskih zmžo-
nosti kakor Italijani. Pulj ni ravno tako
utrjen, in njegova Ahilejeva peta je dohod
od kopne strani in potom hipnega izkr-
canja in hrabrega naskoka bi prišel Pulj
v veliko nevarnost. Port Arthur je bil
trikrat bolj utrjen in je vendar le padel.

ČRNAGORA IN AVSTRO-OGRSKA.

Na posredovanje italijanskega posla-
nika je odgovorila črnogorska vlada, da
je zadovoljna, da postane Bar trgovinsko
pristanišče in da popolno zaupa v dobre
razmere, ki jih hoče gojiti z Avstroogrsko.

Ker se je prilagodila Črnogora vevlastim, je upati, da postane razmerje med Avstro-Ogrsko in Črnogoro dobro, ki jo je motila v dolgih letih le kratko dobo puštolovska Jurjeva politika.

ZAROTA PROTI GRŠKI DINASTIJI.

Poročali smo že pred dnevi, da je nasledila grška vlada zaroto proti grški dinastiji. V Atenah so zaprli za to natihoma nad 50 oseb.

V PERZIJI.

Taebris kmalu osvoje šahove čete. Boje se, da uprizore šahovi vojaki krvavo klanje, ko vdero v mesto.

Proces proti Srbom v Zagrebu.

Gospod minister Košut — Velešrb.

26. dan razprave (6. t. m.) je bil uprav senzačen. Šlo se je za notico lista »Budapesti Naplo«, ki je pisal, da ima baron Rauch v rokah akte, ki dokazujejo, da je z velešrbsko veleizdajalsko akcijo v zvezi Fran Košut. Rauch da je te akte izročil cesarju. (Današnji brzojavni urad to seveda demantuje.) Nadalje pa je »B. N.« očitel preiskovalnemu sodniku v velešrbski aferi, dr. Košutiču, da on preiskavo tako vodi, da bi dokazal zvezo med Velešrbi in ogrsko neodvisno stranko. (Mora že res biti, če so ogrski listi tako nervozni, da zdaj sami to stvar mešajo.)

Preiskovalni sodnik nima nič proti Košutu.

Pri razpravi torej se dvigne najprej državni pravdnik Accurti in brani preiskovalnega sodnika dr. Košutiča. Dr. Košutič vodi preiskavo čisto objektivno in niti najmanj ne zasleduje tendence, da bi kompromitiral ogrsko neodvisno stranko, oziroma Franca Košuta. Obtoženci zasledujejo dosledno metodo, da podtikajo preiskovalnemu sodniku stvari, ki naj bi dokazale neobjektivnost sodnega postopanja, nje same pa opravile. Mažarov ni sumnil dr. Košutič, pač pa branitelj obtožencev.

dr. Medaković.

Ta je rekel obtožencem v pričujočnosti Košutičevi, da bi se morala začeti preiskava v Budimpešti. Nadalje je dejal obtožencem, naj se ne boje, ker bo proces srečno končal. Proces da je skupna zadeva vseh Srbov. Vsi obtoženci se bodo morali odškodovati in se jim dati zadoščenje, drugače bo Hrvaška 50 let trpela. Zdaj nastane med obtoženci

silan nemir.

Obtoženci obsujejo državnega pravdnika in njegovega namestnika, dr. Stožirja, z najgršimi psovskami, ki jih ni moč objaviti, in so pri Srbih v namadi. Pero Bekić zakliče: »Dr. Košutič nam je rekel, da so Mažari pravi veleizdajniki in da sedimo mi v zaporu zaradi aneksijske!« Gjurić zakliče dr. Stožirju: »Vi ste nam v pričujočnosti moje žene dejali, da bo vsa stvar v štirinajstih dneh končana. Zdaj pa sedimo že osem mesecev in se nas predlaga za vesala!« Obtoženci vpijejo: »Ne bojimo se verigi!« itd. itd.

Državni pravdnik in njegov namestnik sta morala bežati iz dvorane.

Senat obsodi osem obtožencev na temno ječo in post in vse izključi od petih razprav. Obtoženci vpijejo: »To je neodvisno sodišče! Mi se nikogar ne bojimo! Obsesite nas!« itd. Nato se oglasi dr. Medaković, član gosposke zbornice, češ, da

ni napadal Mažarov.

On da ni rekel, da se mora preiskava začeti v Budimpešti. To da je podla insinuacija. Dr. Košutič je slabo slišal ali pa napak umel. Accurti replicira, da so izjave dr. Košutiča zaprisežene. Dr. Medaković apelira na mažarske politike, ki bodo gotovo napade na njegovo osebo zavrnili in »prinesli luč« v celo zadevo. Accurti: »Luč bo prinesla preiskava.« Ko hoče dr. Medaković napadati dr. Košutiča, mu predednik zame besedo.

Nato se zaslisi obtoženca Gjura Erak in Dušana Ervačanin. Ko sodnik prvemu čita, da je kupil veliko sliko kralja Petra, ki stane 80 K, je odgovoril obtoženec: »Rajši si kupim za ta denar kravo, kakor pa kralja Petra!«

Obtoženec Dušan Ervačanin se potaša s tem, da nikoli ne gre v cerkev, niti na Božič. Sodnik pripomni, da mu to ni nikakor na čast, posebno ker je Srb, ki se drugače vedno s pravoslavljem ponaša.

Kaj porečeta gospod Košut in njegov timus, jud in žurnalst Lovascy, ki sta v Beogradu svojčas menjavala sablje s Srbi in jih poljubovala? . . .

AVSTRO-OGRSKA.

Državni zbor

sklican 27. aprila in sicer tako pozno, da je to želelo veliko poslancev.

Shod srednješolskih učiteljskih društev.

Shod srednješolskih učiteljev na Dunaju je razpravljal 5. t. m. o stanovskih vprašanjih glede na suplente. Sklenilo se je: Suplenti, ki imajo izkušnje, pri konferencah glasujejo. Suplente naj nakaže ministrstvo posameznim zavodom. Ustanove naj se zato tri osrednja mesta in sicer za slovenske, italijanske in nemške srednješolske učitelje na Dunaju, za češke v Pragi, za poljske in rusinske pa v Lvovu. Plače naj dobe suplenti letno 2400 kron. Veljajo naj zanje učne obveznosti, ki se jih morajo držati pravi učitelji. Nato se je razpravljalo o stanovskih vprašanjih pravih srednješolskih učiteljev, glede na katere se je sklenilo: Odpravi naj se tajna kvalifikacija, kakor tudi ukaz z 10. oktobra 1851, ki zahteva, naj se v kvalifikaciji označi političsko mišljenje srednješolskih učiteljev, nadalje se zahteva službena pragmatika in disciplinarna postava. Času primerne tudi niso kvinkvalne doklade. Proforski naslov naj se državno štiti in naj imajo pravico nanj zgolj akademiki.

Protivojaška propaganda na Češkem.

»Česke Slovo« od 6. t. m. poroča, da bodo 7. t. m. hišne preiskave pri vseh čeških radikalnih mladeniških organizacijah. Orožništvo je dobilo baje nalog, naj vse konfiscira, tudi denar. Aretiranci naj bi se izročili praškemu kazenskemu sodišču. Poročilo je najbrže raca!

»Narodni Listy« in vodstvo mladočeške stranke.

Med vodstvom mladočeške stranke in »Narodnim Listom« je nastal spor. Pri seji vodstva mladočeške stranke ja napadel dr. Skarda »Narodne Listy«. List je odgovoril na to: »Gnjusi se nam, da označimo nečiste podrobnosti, ki so povzročile sovražstvo strankinega vodstva nasproti našemu listu. Stranka je tako globoko padla, da se ne more preceniti višina, s katere je strmoglavila.«

Friedjungova afera

s hrvatsko-srbsko koalicijo postaja vedno bolj neprijetna za Friedjunga samega. Hud udarec zanj je bil že Wekerlov odgovor ob nameravani interpelaciji v ogrskem državnem zboru, češ, da Friedjungovi dokazi pač zadostujejo za časnikarske napade, nikakor pa ne ministrskemu predsedniku za kak nastop. Sedaj pa se je tudi dr. Spalajković odzval Friedjungovemu pozivu, češ, da naj zanika resničnost njegovih navedb, če si upa. V nedeljskem »Pester Lloyd« je dr. Spalajković označil Friedjungova dokazila za falzifikate. Friedjung bo moral sedaj držati besedo ter javnosti predložiti podrobni material. Tega do sedaj še ni storil. Rauchova »Ustavnost« pa pravi, da mu tega storiti ni treba, ker so mu štirje imenoma navedeni člani koalicije zapretili s tožbo. Kljub temu pa da ostane koalicija pod sumom, »da je ipak nešt na stvari«.

Usmrčenje roparskega morilca.

Glasovitega večkratnega roparskega morilca 28letnega Petra Czabek, mesarja po poklicu, so 3. t. m. v Lvovu obesili. Zadnji dan pred smrtjo je prosil, da naj pridejo k njemu v celico jetniški pazniki, s katerimi je ves čas zapora surovo ravnal. Ko so prišli, je plakal in jih prosil odpustčenja. Zadnje večerje — izvolil si je prekaženo meso in rdeče vino — je po užil z velikim tekom. Od 10.—2. ure ponoči je neprestano korakal po celici gori in doli. Ob 2 uri se je vlegel k počitku. Ob 5. uri so ga zbudili, da je prisostvoval sv. maši; ob 6. uri je prišla k njemu žena z otroci in nekaterimi sorodniki. Prosil je ženo in otroke odpustčenja, da jim je napravil toliko sramoto in se poslovil od njih. Od svoje matere, ki je bila na njegovih roparskih umorih soudeležena in obsojena na deset let ječe, se ni hotel posloviti, rekši, da je bila ona njegov zli duh in da ga je ona zavedla k zločinskim dejanjem. Med tem je na dvorišču deželnega sodišča dunajski rabelj Lang s svojimi pomočniki vse potrebno ukrenil ter nato šel po obsojenca v celico. Czabek je bil čisto potr in je brez vsake volje dopustil, da so ga zvezali in odvedli pod vislice. Tukaj je predsednik deželnega sodišča še enkrat prečital razsodbo in potem predal Czabeka rablju, ki je v dveh minutah izvršil svoj žalostni posel. V Lvovu že sedem let ni bil nihče obešen.

Dnevne novice.

+ Družba sv. Mohorja bo letos občutila posledice slabe letine, ki jo je imel lani slovenski narod. Padlo bo število Mohorjanov posebno na Kranjskem in Koro-

škem, dočim bodo pač izgubile mnoge štajerske dekanije precej udov, a bode vendar imela škofija lavantinska več udov, še več napredka pa bo morda izkazala goriška in nekaj tudi tržaško-koprska škofija. Skupno število bo precej enako lanskemu. — Za posamezne ude, ki se hočejo še prigrasiti, je prostora v imeniku še pri korekturah in najdalje do konca malega travna. — Opozorjamo tudi Mohorjane, da imajo lepo priložnost, po ceni izpopolniti krasno knjigo »Zgodbe sv. pisma«, ker jim za ta namen družba proda posamezne snopiče po 50 beličev; pošljejo se ti snopiči, ako se priloži običajna odpravnina oziroma poštnina, takoj, ali pa z letošnjimi knjigami vred jeseni.

+ Eden, ki je veliko prespal. Etbin Kristan objavlja v »Delavskem listu« predavanje, ki ga je imel o Charlesu Robertu Darwinu neke na Tržaškem. Mož je, kakor se iz teh njegovih izjavanj vidi, prespal celih štirideset let v razvoju sodobne znanosti. Vidi se, da malo bere in zajema še iz starih materialističnih knjižur različnih Vogtov in Moleschottov. Tako na primer izvaja intelekt na ta čudovito enostaven način: »Dočim zver svojih življenjskih izkušenj ne more predajati drugače, nego potom zaroda, instinkta, (zarod in instinkt sta mu istovetna!) se pri človeku prenašajo vse iznajdbe od roda do roda potom družbe in nje glavnega produkta (!), jezika. Tako se razvija človeški intelekt, ki ni nič načelno ločenega od živalskega instinkta, marveč je le nekaj neskončno bolj kompliciranega.« V dveh, treh vrsticah preskoči ta učenjak od »plemenskega izbora« na »simpatična čustva«, od teh na »socialni instinkt«, od tega na »socialne izkušnje«, odtod na drugi »instinkt«, potem takoj na jezik in iz jezika v intelekt . . . Ali dr. Tuma in Lončar ne prebereta takih reči, predno jih natisnejo? Nekoliko kontrole bi bilo res treba, sicer bo začel še Regent pisati o žuželkah ali pa Kocmur o Newtonovih zakonih . . .

+ Poglavlje iz psihopatologije. Številka 3. »Svobodne Misli« prinaša neko objavo, ki se začneja tako: »Občan Jeglič, podanik avstrijske in uradnik rimske države, je izdal »Škofijski List« o »Svobodni Misli« itd. itd.« — To je dokaz, da pri »Svobodni Misli« že prav pošteno noré kakor tiste pariške babnice in jakobinski brezhladniki, ki so, ko so se jim mogli začeti najbolj mešati, sebe in druge nazivali z »občani« in se nato jeli klati ter obglavljati. In taki ljudje si domišljajo, da bodo upoštevani in uničili Cerkev? Saj se jim mora spričo takih prismođarij Krjavelj smejati, kaj šele pametni ljudje. Le še veliko takih oklicov sestavite — vi občani dolgi besedi in kratki misli!

+ Žrtve nemške surovosti. Včeraj zvečer nam je došla iz Domžal brzojavka, ki se spominja smrti Antona Jereba: »Vas Domžale je ogorčena nad smrtjo slovenske žrtve, padle po roki nemške surovosti.« Ogorčenje pa vest o smrti slovenskega mladeniča ni vzbudila samo v Domžalah, ampak po celi domovini. Nemški tovarnar Oberwalder, ki je ustrelil Jereba, se je peljal z žandarji v kočiji na Brdo k sodniji, kjer so ga pridržali.

— Kmečko zavarovanje. Z Goriškega: Čudno se skoro človeku zdi, a je vendarle resnica, da se goriški kmetje v zadnji kmečkega zavarovanja ali »penziona« po večini ne strinjajo s kranjskimi kmeti. Na vseh shodih in predavanjih so se doslej izrekli za kmečko zavarovanje. Seveda s tem še ni rečeno, da se jim zdi vladni načrt popolen in najboljši. Nasprotno, zahtevajo povsodi izpremembe kmetu v korist. Toda povsodi tudi povdarjajo, da je zavarovanje silno važno za obstoj kmečkega stanu in da bi s kmečkega stališča bilo boljše sprejeti načrt, kakoršen je, kakor ga kratkomalo zavreči. To stališče so zavzeli tudi cerkljanski kmetje na shodu »Kmečke zveze« v Cerknem na dan sv. Jožefa. Ta dan se je v »Gospodarskem domu« zbralo nad 200 mož, ki so z zanimanjem poslušali govor urednika Kremžarja iz Gorice o zavarovanju. — Cerkljanska »Kmečka zveza« je priredila shod tudi v Otaležu v nedeljo, 21. marca. Kljub globokemu snegu se je zbralo blizu 100 mož, ki so poslušali govor istega govornika o zavarovanju in se izrekli za zavarovanje. Kaže se potreba, da bi se načrt zavarovanja v poljudni obliki podal ljudstvu v posebni knjižici!

— Visok sneg na Gorenjskem. Iz Kranjske gore nam pišejo: V Kranjski gori je padlo letošnje zimo snega sedem metrov in pol. Za en mesec ga imamo še dovolj. Kopnega ni še nikjer nič. Ni čudo, da je Aljažev dom odnesel.

— Nesreča na železnici. Med Ratečami in Kranjsko goro je povozil vlak 18letnega železniškega delavca Janeza Ker-

štajna. Fant se je vlegel med opoldanskim odmorom na železniški tir, da bi vžival blagodejno solnčno gorkoto — zraven je pa zadremal, da ni čul bližajočega se vlaka. Reveža je zagrabil poštni voz in ga neusmiljeno razmesaril. Bil je takoj mrtav. Pokojni je doma iz Kranjske gore. Družina bo imela žalostne praznike.

— Cesarjev brat nevarno bolan. V Solnogradu je nevarno oboel cesarjev brat Ludovik Viktor. V Solnograd je došel cesarjev zdravnik dvorni svetnik dr. Kerzl.

— Kristan predava v Pulju. »Omni-bus« poroča, da je 5. t. m. predaval v Pulju E. Kristan o Darwinovi teoriji, da pa se mu je dokazovanje slabo posrečilo. Poslušalcev je imel celih trideset!

— Nemške marke. Na Dunaju je bil v nedeljo, 4. t. m., shod delegatov »Südmärke« iz Nižje Avstrijske. Posvetovali so se o uspešnejših sredstvih v borbi proti Čehom v tej deželi. Državni poslanec iz Nemčije, neki Herzog, je naglašal, da so Nemci v rajhu enih misli z avstrijskimi Nemci, zagotavljal je, da bodo denarni zavodi v Nemčiji z izdatnimi sredstvi podpirali avstrijske Nemce v boju proti Slovanom.

— Dva romarska vlaka sta se tekoči teden odpeljala v večno mesto Rim poklonit se sv. Očetu Piju X. Prvi vlak s približno 300 dijaki, večinoma gimnazijci pod vodstvom svojih veroučiteljev, se je odpeljal minolo soboto s Dunaja. Mudil se je ponoči nekaj minut v Ljubljani na postaji. Mladina je bila polna navdušenja in veselja. V največji naglici so malone izpraznilo bufet, da so se založili za tekočo noč. — Drugi vlak je peljal okrog 300 članic in podpornikov društva katoliških učiteljic na Dunaju. V nedeljo zvečer ob 6. so bili na ljubljanskem kolodvoru. Na predzadnjem vozu je bil naslov »zdravnik«, na zadnjem pa »komite«. Vodstvo društva (predsednica pl. Ambros, nadučiteljica na Dunaju) in odbor sestavljen iz članov visokega plemstva vodijo to velikonočno potovanje. V ponedeljek so se mudili v Benetkah, v torek v Florenci, da so si ogledali zgodovinske znamenitosti in umetnosti. Danes, v sredo so došli v Rim. Videli smo tudi pet udeležnikov in udeležnic s Kranjskega, nekaj znanih obrazov iz slovenske Štajerske. Veliko noč bodo romarji preživeli v večnem mestu ter v nedeljo prisostvovali maši sv. Očeta v Vatikanu. Toliko smo izvedeli v naglici.

— Ravnopravnost na istrskih sodiščih. V Vodnjanu je bilo razpisano mesto sodnega kancelista. Hrvatsko časopisje je v imenu ljudstva zahtevalo, naj se na to mesto imenuje človeka, ki je popolnoma zmožen hrvatskega jezika, ker je v sodnem okraju vodnjanskem hrvatski živeti jako številni, a na sodišču niti en uradnik ni tega jezika zmožen. Tudi upravitelj sodišča, svetnik Colombis, je prosil na merodajnem mestu, da se imenuje hrvatske zmožnega kancelista. No, kljub vsemu temu je bil imenovan Italijan Ludovik Conti iz Kopra, ki ne razume niti besedice hrvatski.

— Umrl je na Raki gospod Alojzij Hrastnik.

— Proti češkim društvom na Dunaju. Nižjeavstrijsko ces. namestništvo ni potrdilo pravil dunajske podružnice »Društva čeških železniških uradnikov«, češ, da je razpravni jezik društva češki, ki v Nižji Avstriji ni v deželi navadni jezik.

— Aretiran štabni zdravnik. Nedavno je bil graškemu mestnemu poveljstvu dodeljen nov častnik — major. Iz lastnega nagiba se je podal na vizitacijo straže k zunanjemu topničarskemu skladišču, ne da bi vedel za geslo in znamenja. Ko je prišel do stražarjevega vojača-Srba, ga je v gladki hrvaščini vprašal po geslu in bojnem klicu in še različne druge stvari. Straži se je major zdel sumljiv, zato ga je ustavil in poklical načelnika straže. Nasproti temu se je major skušal legitimirati, a četovodja ga ni poznal, ker je nosil uniformo svojega polka, in mu tudi ni verjel. Major se je razsrdil, a četovodja poveljuje nastavit puške. Poklicali so na to nekega ognjičarja, ki je bil v skladišču zaposlen, a tudi ta majorja ni poznal. Sedaj je četovodja telefoniral po patruljo v lazaretsko vojašnico, ker da se nahaja pri straži nek »srbski major«. Patrulja je prišla, nasadila bajonete, vzela v svojo sredo majorja in ga tako spremila v vojašnico k inspekciskemu častniku. Toda tudi ta ni poznal majorja in na tozadevno vprašanje na mestnem poveljstvu so odgovorili, da nihče ni dobil ukaza za pregledovanje straže pri topničarskem skladišču. Zato je dal častnik majorja zapreti in šele, ko je prišel osebno nek častnik z mestnega poveljstva, se je stvar razjasnila in je bil major izpuščen.

— **Pismo brez navedbe kraja prišlo v prave roke.** Iz Bovškega poročajo: Misli bi človek, da ni mogoče, ali vendar se je zgodilo, da je prišlo iz Trsta in brez vsake zamude, pismo v roke namenjeni osebi s tem-le naslovom: »Naj prejme gospa Marija moja mati Žagar hšt. 389 in moja sestra Kristina Zorč in njen soprog Matija, Primorsko.« Ali je mogoče še kaj več zahtevati od naših poštinskih uradnikov? Mislim, da ne!

— **Ukrasti dva vinarja ne more biti tatvina.** Včeraj je stala pred sodniki v Trstu mlada služkinja, obtožena tatvine 20-kronskega zlatega denarnega komada. Ves čas je trdila, da ni hotela ukrasti pri gospodarju, kjer je služila, 20 K, ampak le komad za 2 v. Deklica je mlada, malo časa v Trstu ter pravi, da še ni nikoli videla zlata 20 K; da se je zmotila, hoté vzeti 2 v. Sodni dvor jej je verjel ter jo oprostil, češ, da vrednost 2 v je taka, da se je ne more obsoditi radi tatvine.

— **Ameriški Slovenci** so ustanovili v Sheboyganu, Wis., slovensko mladeniško podporno društvo »Nada«.

— **Umrli** je včeraj v Trstu odvetnik dr. Evgen Fleischer, star 54 let.

— **Ker ni pesnik, se je ustrelil!** V Samoboru se je poizkusil ustreliti nek mizarjski pomočnik. Zdravniku, ki je obvezal ne preveč nevarno rano, je dejal, da je zato hotel v smrt, ker se ni mogel povspeti do velikega pesnika. Vrhtega pa je trpel veliko pomanjkanje.

— **Grozen zločin blazne matere.** V Meranu je žena višjega nadzornika finančne straže Kertling znorela, polila sebe in svoja dva otroka s špiritom ter zanetila obleko. Otroka sta kmalu potem umrla doma, nesrečna mati pa šele po dolgih mukah v bolnišnici.

— **Ustanovni član »Slomškove zveze«** je postal preč. g. Ivan Krst. Trpin, župnik v Mošnjah. Živel!

— **Izobraževalno društvo na Brezjah** je uprizorilo 25. marca igro »Don Manuel ali Ave Maria«. Igralci so mojstrsko rešili svojo nalogo. Društvo vodi z izredno požrtvovalnostjo P. Salezij.

— **V Podbrezjah** »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« stalno napreduje. Udje se za društvo zelo zanimajo in vedno novi člani pristopajo. Pa smo tudi imeli že letos štiri predavanja in do Velike noči se še nekaj obeta. Naj bi vedno ostalo pri tej vnetosti, posebno ker smo si preskrbeli za društvo prostor, ki je bolj v sredi podbreške fare.

— **Ozimina** je letos izborna prezimila. Zlasti rž in pšenica izvrstno vzpevata vzlic dolgi zimi. Ker so bila tla pod snegom zamrznjena, niso mogle miši do semena. Letos utegne žito bogato obroditi, ker so poročila iz cele dežele v tem oziru ugodna.

— **Poročila** se je gdč. Marija Može iz Dolenje vasi pri Senožečah z gosp. Julijem Čenčičem, nadučiteljem v Vremah.

— **Razdelitev krmil v Mošnjah** ne da miru nekemu človeku, ki živi samo od domačinov. Skoraj nevoščljiv je tistim, ki so dobili krmila. Imenoval je naše vrle mošenjske može »osle«, ker hodijo nekoga poslušat. Enkrat za vselej povemo temu ošabnežu, ki ga živi edino le domače ljudstvo, da naj molči. Državna podpora ni še nikogar uničila, pač pa zloben jezik. Zapomnite si to!

g **Vinsko razstavo in vinski semenj** v zvezi z vinsko pokušnjo in premovanjem vin priredi kmetijska podružnica v Novem mestu dne 17., 18. in 19. aprila. Namen tej prireditvi je, pokazati kako dobra vina se dobe na Dolenjskem in privabiti gostilničarje in vinske trgovce h pokušnji in k nakupu dolenjskega vina. V zvezi z razstavo se priredi premovanje vin, da se na ta način poveča zanimanje pri vinogradnikih kakor tudi pri vinskih kupcih. Za najboljša vina je določenih več premij, in sicer za rdeča in bela vina posebej. Za vinsko kupčijo in pokušnjo je razstava odprta na Belo nedeljo dne 18. aprila in v ponedeljek 19. aprila. Vinske razstave in vinskega sejma se lahko udeležijo le dolenjski vinogradniki. Vsak, kdor se želi udeležiti razstave, se mora prijaviti pri kmetijski podružnici novomeški do 10. aprila t. l. in mora povedati, koliko vrst vina želi razstaviti, iz katere vinske gorice in koliko ga ima od ene in druge vrste na prodaj. Vino je razstaviti v vinskih steklenicah (botelkah), in sicer belo vino v visokih, rdeče vino in črna v nizkih steklenicah, ki naj drže po tri četrtr litra. Potrebne steklenice preskrbi če treba kmetijska podružnica. Vsak vinogradnik mora od vsake vrste vina poslati vsaj tri steklenice, od katerih je namenjena ena za razsojevalno komisijo, drugi dve pa za pokušnjo. Vinski kupci dobijo posebne izkaznice, ki jim dovoljujejo prosto pokušnjo, sicer se imajo razstavljena vina pokušati proti plačilu z znamkami. Dohodek za pokušnje se porabi za pokritje režijskih stroškov. — Vabimo vse do-

lenjske vinogradnike in vinske kupce, da se udeležijo v obilnem številu razstave in vinskega sejma v Novem mestu, ki naj pomagata k nadaljnjemu razvoju naše vinske kupčije in našega kletarstva. — Za odbor kmetijske podružnice v Novem mestu: V. Rohman.

— **Predavanje.** Preteklo nedeljo je v Št. Lovrencu ob Temenici ravnatelj kmetijske družbe Gustav Pirc predaval v kaplanijskih prostorih o napakah pri živinoreji. Bilo je zbranih do 80 najboljših živinorejcev.

Koroške novice.

k **Koroški deželni zbor** bo, kakor se čuje, sklican v drugi polovici meseca aprila.

k **Hude pridige** morajo poslušati koroški krščanski socialci, ker so šli pri zadnjih volitvah deloma s Slovenci. Celo glasilo dunajskih krščanskih socialcev »Deutsches Volksblatt« jim bere levite in »Fr. Stimmen« to seveda z velikim veseljem ponatiskujejo. Nemci so pač vsi nacionalci, ne pomislijo pa, da bi v lastno škodo krščanski socialci na Koroškem nikdar ne bili šli z nami. Naravnost nesramnost pa je, ki ji ni primere, kako »Fr. Stimmen« citirajo opazko v »Miru«, da so nemški kršč. socialci izgubili en mandat zato, ker premalo povdariajo narodno idejo v svoji stranki in s tem zidajo le most, po katerem njihovi lastni pristaši stopajo v nasprotni tabor. Tu podtaknejo »Fr. Stimmen« same stavek, češ, da piše »Mir«: »Prav se jim godi, tem izdajcem!« Ta stavek debelo tiskajo, češ, v tem se strinjamo z »Miom«! In tega stavka v »Miru« seveda nikjer ni! Ali ni to neverjetna lopovščina?

k **Freie Stimmen** popravljajo »Miru« podtaknjeni stavek o nemških krščanskih socialcih, češ, da je bil to le prevajalčev dostavek, ki je pomotoma prišel vmes. Čudno pri vsi stvari — če namreč popravljajo iz lastnega nagiba — je le to, da je moglo uredništvo smatrati za mogoče, da bi ta stavek stal v »Miru«. Ali si pa niso morda mislili: nekaj bo že ostalo! ? Da so njihovi pristaši od sile lahko verni, se vidi iz tega, kako sveto je cela dežela verjela raco o 20 kranjskih milijonih in druge volivne čenčarije!

k **Celovška okolica** še ni dovolj pomembna. Nemški Schulverein je sklenil, da posveti prav posebno pozornost vtreditvi nemštva v okolici koroškega glavnega mesta. Pri Sv. Tomažu je priskočil na pomoč z 2000 K za prizidek šoli, ki je seveda popolnoma nemška.

k **Konjski tramvaj**, ta predpotopna znamenitost celovška, bo vozil iz mesta do Vrbskega jezera letos še-le od 1. maja naprej, to pa zaradi dolge zime in pa, ker se ta vožnja brez tujcev itak ne izplača.

k **Umrli** je na Dunaju Rud. Krastnigg, znani humoristični pisatelj. Bil je rojen v Celovcu in je gotovo slovenskega pokolenja.

Razgrajanje v cerkul.

Iz Št. Lovrenca ob Temenici se nam poroča: Iz preteklega tedna je še znano, kako so razgrajali iz Št. Lovrenca razbijali shod na Čatežu. Pripovedovalo se je, da so postavili celo pred gostilne straže, ki bi naj plove opozorile, kdaj se bodo poslanci vračali, da bi jih še enkrat zasramovali ali pa še kaj hujšega storili. Lavo-rike teh žalostnih junakov ne dajo miru mladim fantom, ki hočejo še službo božjo motiti.

Že pred blagoslovom oljk je nastal evnetno nedeljo tak ropot v stranski zakristiji, da je župnik tja stopil in jih opozoril na svetost kraja. »Kdor noče mirovati, naj gre ven.« — Za enkrat se je vse pomirilo. Med blagoslovom je postajalo razgrajanje in ropotanje vedno hujše. Dvakrat je poslal župnik cerkvenika med razgrajanje, da naj mirujejo. Cerkvnik pride nazaj in pove, da je vse zastoj, ker odraščeni fantje hujšajo otroke. Vzeli so jim pušle in zdaj bijejo z njimi. Cerkvnik ključar Jan. Kovačič in Fr. Lah iz Korenitke, sta jih mirila. Tu se pa zadere, kar je značilno za naše razmere, petnajstleten fantek nad ključarjem župne cerkve, da on ne bo nobenemu branil. — Hrup je postal tako silen, da je bilo nemogoče blagoslov nadaljevati. Župnik je moral od oltarja delati red med razgrajali. Nekaj časa je bilo mirno. Med govorom so šli menda v gostilno. Župnik jih še enkrat opozori na državni zakon. Pomagalo ni nič. Celo mašo so razgrajali. Po maši so pa čakali ključarja Jan. Kovačiča in Fr. Laha, ki sta jih mirila. Vzeli so malim otrokom pušlje. Lah jim je s težavo ušel v Martinovo gostilno, Kovačiča je pa eden udaril s pušljem po glavi, da se je opotekel, drugi ga je takrat prijel in vrgel, ostali so ga bili s pušlji, kolikor so mogli. Kovačič je ves stolčen in ima strgano obleko. Magdalena

Kužnik je svarila fante. Eden zavihiti pušelj proti njej. Ni se ustrašila. »Tukaj sem pa me udari.« — Intervencija župana Keka je ostala brezuspešna. Napad je bil med mašo dogovorjen. Odkod taki pojavi med našo mladino? Odgovor je lahko dati: 1. Starši govorijo proti duhovnom. 2. Zistematično zapeljevanje mladine. Štirinajstletni otroci ostanejo zunaj cerkve in delajo škandal. 3. Okoli cerkve je pet gostiln. Navadno se toči med vsako mašo. Fantje, ki pridejo iz gostilne, vsako nedeljo motijo službo božjo. Glavarstvo to dobro ve in ničesar ne stori. Na ta način se bo vzgojil čuden rod ljudi. O sodnijski razpravi in kazni bomo natančno poročali.

STRAH PRED ZEPPELINOM NA ANGLEŠKEM.

Angleži se zelo boje Zeppelinovih zrakoplovov. Prirejajo že shode, na katerih se razlaga potreba zrakoplovov. Za vojne ladje tvorijo zrakoplovi, ki se dajo voditi, seveda ko se izpopolnijo, veliko nevarnost.

Iz Friedrichshavena poročajo, da je Zeppelinov zrakoplov srečno priplul nazaj iz Monakovega.

TURČIJA.

»Levante Herald« piše, da je definitivno odstranjena vojna nevarnost v Evropi s sprejetjem ententnega zapisnika po turški zbornici. — Turška vlada hoče preosnovati turško mornarico. Zgraditi nameravajo 18 modernih vojnih ladij. — Angleži se boje, da nastanejo spomladi v Makedoniji novi, krvavi nemiri.

Stajerske novice.

š **Pozor na volivne imenike!** Opozarjamo vse zaupnike in druge, da se pobri- gajo za volivne imenike, ki so razporeženi v vpogled pri županstvih. Vsakega neopravičeno vpisanega izreklamirajte, ako pa kateri ni vpisan, pa je volivec, zahtevajte, da se vpiše. Stori pa se naj to takoj, ker čas hiti. Torej, na delo!

š **Neodvisne kmete** bode podpirala Narodna stranka pri volitvah. Ker vidijo, da »narodnost« Narodne stranke več ne vleče, ker že dolgo več ne eksistira, bodo zopet privlekli na dan program neodvisnih liberalnih kmetov, da bi ujeli kaj volivcev. Toda vse spletke ne bodo nič pomagale. Ljudstvo bo pometlo, kakor z enimi, tako z drugimi, ter volilo svoje može, kandidate, ki jih bo postavila »Kmečka zveza«.

š **Iz ormoškega okraja.** Veliko veselje je navdalo vse tukajšnje volivce kmečke skupine, ko smo zvedeli, da sta za naš volivni okraj postavljena kot kandidata »Kmečke zveze« g. Meško, župan v Lahovcih in č. g. Ozmec, župnik pri Sv. Lovrencu. Prepričani smo, da bosta ta dva naše težnje v deželnem zboru dobro zastopala; zato pa že danes pozivamo vse volivce, da oddajo svoje glasove gori imenovanima kandidatom Kmečke zveze. — Živela Kmečka zveza!

š **Ljutomer.** Kakor sence, ali pa nočni duhovi švigajo po naši župnijski agentih raznih barv, kot deželnozborski agitatorji. G. Viktor takrat noče kandidirati. On bolj reflektira na državnozborski stolček, kjer se več zasluži, kot deželnozborski poslanec. Zato je takrat prepustil teren neki drugi osebi, ki se še zadovolji tudi z 10 kronami. Vendar pa z zadovoljstvom opazujemo, da vse rovanje g. Viktorja nič ne koristi njegovim političnim manevrom, ampak jim šele škoduje. In to nas veseli. Uničite se sami, pa imamo mi eno delo manj.

š **Uganka.** Iz Ljutomera se nam piše: Kdo nam zna povedati, kaj je že g. Viktor Kukovec, socialno-demokratski prerok, storil za delavce, osobito za viničarje? Mi še do zdaj nismo nič zasledili. Ali mogoče to, da v času draginje podražuje svoje izdelke, da si ubogi delavci skoraj ne morejo kupiti potrebnega kruha?

š **Umrli** je danes ob 10. uri dopoldne v Kozjem mati dekana Tomažiča, stara 87 let. Pogreb bo v petek ob 10. uri dopoldne. — V Radincih je umrl trgovec Jožef Razlag.

š **Tatinsko družbo** so vjeli orožniki pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Našli so mnogo pokradenega blaga, ki je bilo deloma tudi lastnina ptujskih trgovcev.

š **Žrebec ga je ubil.** V Mariboru je v bolnišnici umrl posestnik Kobau, katerega je žrebec pri podkovanju razbil čeljusti.

Ljubljanske novice.

lj **Stenografski kurz S. K. S. Z.** Danes in jutri ne bo pouka v stenografiji. Nadaljevanje poučevanja naznanimo v našem listu.

lj **Udovsko učiteljsko društvo** je danes zborovalo v »Narodnem domu«. Udeležba je bila nepričakovano številna, kajti stopili sta očitno obe stranki neustra-

šeno druga proti drugi. Za sedaj je sicer še zmagala Jelenčeva garda; toda zmaga nasprotnikov je tako malenkostna, da se je pač ne morejo veseliti. Naši so dobili po 24, nasprotniki pa po 34 glasov. Neumestna pa je bila govoranca šentvidskega žirovnika, ki je po zborovanju očital vrlemu gosp. Cepudru, da je pristopil »Slomškovi zvezi«, češ, da liberalnemu učitelstvu zadostujejo le državni zakoni, g. Cepuder pa potrebuje dva jeroba, namreč državne in cerkvene zapovedi. Gosp. žirovnik je torej javno priznal, da on ne potrebuje cerkvenih zapovedi, temveč da lahko mladino vzgojuje tudi brez vere. Šentvidci, zapomnite si to! — No, to jim rečemo, dolgo časa ne bodo tako »svobodomiselnost« razpolagali s premoženjem »Vdovskega društva«.

lj **Slovensko gledališče** je zaključilo svojo sezono v nedeljo. Zvečer se je igrala, kakor smo omenili, tretjič opereta: »Donna Juanitta«, v kateri sta po svoje »igrala« meniha člana opernega zbora Kranjec in Križaj. Popoldne je bila pa »ljudska predstava« in se je igrala francoska burka »Dobri sodnik«. Obisk je bil silno slab, igralo se je še slabeje in igra sama je čisto zanič. Igra je skrajno lascivna in nemoralna. Z načinom, kako se je igralo, so se še bolj povdarele njene najslabše strani. In taka francoska burka naj bi bil pripraven predmet za naše ljudske predstave. Na celi istvari je bilo še najboljše to, da je bila igra tako slabo obiskana.

lj **Osebnostna vest.** Iz krogov naših somišljenikov poizvedeli smo, da je tukajšnji dež. računski svetnik g. Ferdinand Omejc z dne 31. marca t. l. vsled njegovega, po prenehanju 40-letnega deželnega uradniškega službovanja zaprosenega vpokojenja trajno odvezan bil nadaljnega uradniškega delovanja ter je po toliko letih javnega uradniškega življenja odstopil z dnem 1. aprila t. l. v velezaslužni pokoj. G. jubilar vstopil je namreč dne 15. marca l. 1869. v deželno službo ter je torej z dnem 15. marca t. l. izpolnil svojo v resnici dolgo-trajno 40-letno dobo javnega uradniškega poslovanja v delokrogu deželnega zastopa vojvodine Kranjske. V popolno priznanje jubilarjevega dolgoletnega vestnega, marljivega in uspešnega delovanja počastil ga je, kakor smo poizvedeli, deželni odbor s posebnim, v jako laskavih besedah sestavljenim odslovnim dekretom. Naj bi gospod računski svetnik Omejc mogel se veseliti svojega prezasluženega vpokojenja še dokaj let pri polni telesni in duševni kreposti v veselje svoje velepospotovalne družine, kakor tudi svojih mnogobrojnih osebnih znancev in ožjih prijateljev.

lj **Pariške večere** je prirejala v neki ljubljanski vili neka nemška »elitna« družba. O teh večerih se po Ljubljani govori. Prizadeti so baje gospodje in dame najodličnejših ljubljanskih nemških rodbin. Taka »velikomestnega« škandala Ljubljana še ni doživela. So pa tudi ljubljanci, ki ne verujejo, kar se o ljubljanskih pariških večerih govori in pravijo, da se jim zde govorice za to sumljive, ker so se pričele razširjati takole pričetkom aprila, ki ga imajo Ljubljanci tako radi, kakor svoj Tivoli, Rožnik, in pa Nemci svoje drsališče pod Rožnikom.

lj **Kolesarjev** je že jako mnogo po cestah in ulicah. Prijatelji tega športa se opozarjajo, da se drže tozadevnih policijskih predpisov in sicer da na ovinkih in po obljudenih krajih vozijo zmerno ter s tem preprečijo eventualne nesreče, vsled katerih bi potem imeli opraviti s sodiščem. Istotako je prepovedano voziti v mestu po hodnih potih in drevoredih. Hkrati se opozarjajo, da mora vsak kolesar, ki voz po mestu, imeti kolo opremljeno s število, katera se dobi pri mestnem magistratu. Če si je kdo kolo izposodil le za par ur, ga še ne opravičuje, da bi se sme voziti brez številke in ga zadene enaka kazen, kakor onega, ki se vozi z lastnim kolesom. Vsi taki in enaki prestopki se kaznujejo, če ni drugih kaznivih dejanj policijsko, sicer pa sodnijsko. Torej pozor!

lj **V tukajšnji deželni bolnici** se ob širni nasadi pravkar temeljito popravljajo pota nasipavajo s peskom in gredice razlajajo. Vse trate na dvorišču so posejane s travnim semenom in okrašene z ličnimi okroglimi gredicami. Ciprese, ki so priondi stale in ki so nekako delale vtis pokopališča, so izkopali in premestili v spodnji vrt. Vse naprave pričajo o dobrem okusu in pravem, umetniškem pomenu vrtarstva. Rekonvalescenti bodo imeli poslej prav lepa šetališča.

lj **Vojak tat.** Dve šunki je bil v soboto odnesel iz voza nek prostak tukajšnjega 27. pešpolka izvoščaku Fr. M. Vojak je potem šunki prodal v neki kavarni za 3 krone pod pretvezo, da so mu jih poslali od doma, in da ni vsled tega ne nestrni v vojašnico, ker bi jih polovico m-

ral razdeliti med svoje tovariše. Poklicana policija je potem vojaku šunki odzvela, njega samega pa izročila v vojašnico.

Ij **Brivnice** bodo na velikonočno nedeljo do 12. ure dopoldan odprte in na velikonočni ponedeljek celi dan zaprte, na kar se občinstvo opozarja.

Ij »**Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih**« nam je pojasnilo, da se praviloma pri njega občinskih odborih prečita oficijalno poročilo, ki se ima vsako leto vposlati osrednjemu društvu na Dunaj za njega izvestje in pa slovenski prevod tega poročila. Tudi za letošnji občni zbor bilo je izgotovljeno letno poročilo v slovensščini, le radi pičlega števila udeležencev in da se zborovanje preveč ne zavleče, zdelo se je predsedstvu zadostno, če se prečita zgolj oficijalno poročilo. Generalni tajnik pa je koj ob pričetku seje vročil zastopnikom slovenskih dveh dnevnikov po en izvod slovenskega poročila.

Ij **Razpisani sta** pri mestni policiji ljubljanski dve mesti začasnih policijskih stražnikov. Prošnje je takoj vložiti pri mestnem magistratu.

Ij **Pes jazbečar** se je zatekel. Številko ima 501. Kdor ga dobi, naj ga odda v Škofjih ulicah št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČINSKE VOLITVE V CERKNICI.
Cerknica, 7. aprila. Sedma podobčina Dolenja Vas zopet pridobljena.

NAŠ CESAR.
Dunaj, 7. aprila. S posebnim dvornim vlakom se je cesar danes peljal v Walsee, k nadvojvodinji Valeriji, pri kateri bo preživel velikonočne praznike.

SRBI OB SRBSKO-AVSTRIJSKI MEJI ZOPET STRELJALI NA AVSTRIJSKE VOJAKE.

Dunaj, 7. aprila. (Uradno.) V ponedeljek so od srbske strani trije srbski jezdec pri Bujatloviču Potoku na Drini streljali na avstrijsko patroljo. Avstrijska patrolja je odgovorila na napad s strelji. En konj srbskega jezdeca je bil ustreljen. Srbi so bežali proti Ragatici. Avstrijski vojak ni noben ranjen.

PROMET S ČRNOGORO OMEJEN.
Zader, 7. aprila. Uradni list objavlja naredbo dalmatinskega namestištva, ki prepoveduje svobodni prehod čez črnogorsko mejo. Iz Dalmacije v Črnogoro in narobe bodo smele le osebe, ki bodo imele posebno dovolilo potrjeno od dotičnih vojaških in političnih oblasti.

RAZBURJENJE MED SRBSKIMI ČASTNIKI.

Belgrad, 7. aprila. Med častniki v notranjosti dežele je veliko razburjenje proti kralju Petru. Radi tega je nastal konflikt med vojnim ministrom in divizionarjem v Nišu polkovnikom Vojničem. Da prepredi nemire med nižskimi častniki, je odredil divizionar, da so bili aretirani nekateri častniki. Ker tega vojni minister ni odobril, je divizionar demisijoniral. Častniki zahtevajo, naj postane kak častnik-zarotnik divizionar v Nišu; ako se to ne zgodi, tedaj se je bati, da izbruhnejo med vojaštvom v Nišu resni nemiri, ki bodo nevarni dinastiji.

POROKA SRBSKE PRINCEZINJE.
Belgrad, 7. aprila. V kratkem se poroči srbska princezinja Helena z nekim ruskim velikim knezom. Ta projekt je carjev, ki hoče s tem pokazati naklonjenost kralju Petru in Karagjorgjevičem. Ruski poslanik je v avdijenci to sporočil kralju Petru.

MILOVANOVIČ — POSLANIK V BEROLINU.

Dunaj, 7. aprila. Iz Belgrada poročajo, da dr. Milovanović v kratkem izstopi iz srbskega kabineta in da želi iti kot poslanik v Berlin.

RAZPUST OGRSKEGA PARLAMENTA IN HRVAŠKEGA SABORA.

Budimpešta, 7. aprila. Tajnik ministrskega predsednika je rekel nekemu hrvatskemu politiku, da bosta začetkom maja razpuščena ogrska zbornica poslancev in hrvatski sabor in bōdo še isti mesec razpisane nove volitve. Na ta način da hočejo rešiti krizo na Ogrskem in hrvatsko vprašanje. Baron Rauch upa, da na ta način spravi v sabor novo ustavno stranko, ki bi štela kaih 20 do 30 članov in potem stopiti v pogajanje s stranko, ki bo izšla iz volitev kot najmočnejša. Ako bi tudi tako ne mogel dobiti večine za vlado, razpuščal bo ban sabor toliko časa, da se mu to posreči.

TRGOVINSKI MINISTER V TRSTU.

Trst, 7. aprila. Trgovinski minister dr. Weiskirchner se je danes pripeljal v Trst. Na kolodvoru ga je sprejel cesarski namestnik z načelniki uradov.

VELIKA STAVKA NA ČESKEM.

Praga, 7. aprila. V Kladnem je pričelo stavkati 5000 rudarjev, ker jim je ravnateljstvo hotelo znižati plače. V Kladno je prišlo 2000 orožnikov.

STAVKA V PARIZU IN AVSTRIJSKI BRZOJAVNI URADNIKI.

Dunaj, 7. aprila. Med stavko francoskih brzojavnih uradnikov so jim poslali avstrijski tovariši spomenico, v kateri so jih prosil za podrobne informacije o neposrednih in posrednih vzrokih stavke in o načinu organizacije in boja. Francozi so odgovorili, da objavijo vse v posebni brošuri, ki jo dološljejo tudi avstrijskim kolegom.

ZA KAZEN PRESTAVLJENI OKRAJNI GLAVAR.

Aš, 7. aprila. Tukajšnji okrajni glavvar dr. Ingra je za kazen prestavljen. Dr. Ingra je v znanih davčnih kravalih obsojal postopanje davčne oblasti, nakar mu je davčni referent očital, da prikriva dohodke. Dr. Ingra je sam zahteval disciplinarno preiskavo, a o izidu preiskave se ni čulo doslej ničesar.

NADVOJVODA JOSIP FERDINAND V PARIZU.

Pariz, 7. aprila. Nadvojvoda Josip Ferdinand se je s stotnikom Kosfogom izkrcal v Douvrentu na Francoskem iz zrakoplova in prispel v Pariz.

NOVA AVSTROOGRSKA PODMORSKA LADJA.

Dunaj, 7. aprila. Podmorski čoln št. 4 vojne mornarice je prispel iz Kiela v Gibraltar ter nadaljuje vožnjo v Pulj.

KAZENSKA OVADBA PROTI PRINCU JURIJU.

Dunaj, 7. aprila. Iz Belgrada se poroča, da je brat pokojnega komornega sluge Kolakovića vložil proti princu Juriju na državnem pravdnistvu v Belem gradu kazensko ovadbo radi umora.

SESTANKI VLADARJEV.

Berolin, 7. aprila. Italijanska in nemška vladarska rodbina se snideta prihodnji ponedeljek v Benetkah. Pri sestanku bōdeta navzoča Bülow in Tittoni. Gotovo je, da poleti ruski car obiše angleški dvor. Tudi se snideta nemški in ruski car.

SAMOUMOR NA OČETOVEM GROBU.

Dunaj, 7. aprila. Radi finacijskih težkoč se je tu na centralnem pokopališču na grobu svojega očeta ustrelil znani arhitekt Oskar Marmorek.

SMRTNA NESREČA.

Trst, 7. aprila. Gostilničar in posestnik na Proseku Ivan Godina je padel s konja in se ubil. Godina je bil svak pokojnega viteza Nabergoja.

ZRAKOPLOV BREZ ZRAKOPLOVCA.

Turin, 6. aprila. Na sneg nekega hriba na jugu italijanskih alp je padel 118 metrov dolg zrakoplov, ki je priplul v smeri od Francoske. Ladijca zrakoplova je bila popolnoma ruinirana, v ladijci pa niso našli niti enega zrakoplovca.



VITA
Najčistejši Natron-vrelec
glavna razpošiljatev:
851 10-1 **DUNAJ I.**
S. Ungar jr. Jasomirgottstr. 4.

Suveren. olajšev. sredstvo proti vodni kislini, trganju, diabetes, želodčnemu in črevesnemu kataru, gorečici itd. Dobiva se po vseh lekarnah in trgovinah min. voda

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 7. aprila.
Pšenica za april 14 03
Pšenica za oktober 1. 1909. 11 40
Rž za april 1. 1909. 9 98
Oves za april 8 70
Koruz za maj 1. 1909 7 50
Efektiv. 10 dražje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 305.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24 urah
6	9. zveč.	742.4	3.3	sr. jvzh.	jasno	
7	2. zjutr.	42.8	-0.8	sl. svzh.	.	0.0
7	2. pop.	41.3	13.2	sl. jvzh.	.	

Srednja večernja temp. 4.1°, norm. 7.9°.

Zato sežite po njem vsi mladeniči, telovadci, čč. duhovščina, ki vodi izobraževalna društva itd. Cena 50 vinarjev, pet izvodov in več pa samo 35 vinarjev.

Dobi se v »**Katoliški Bukvarni**« v Ljubljani.

Ischias, trganje v ledjih!

JAVNA ZAHVALA.
Naznanjam Vam, da sem popolnoma izgubil svojo večletno schias-bolezen po uporabi **podagrina**.
G. W., pekovski mojster, Gradec. Sackstrasse.
Meschnarkova silikat vsebujoča kopalna sol je neprekosljiva pri protinu, revmi in trganju v ledjih!
Učinek se po treh do štirih kopeljih, tudi pri večletnih boleznih 12 do 20 zavojev po 1 k je potrebnih za eno zdravljenje. Mnogostevlilne zahvale, zdravniško priporočene. Dobi se v lekarni **Trnkoczy**, drogerijah **Kanc, Berjak & Šober** ali pa naravnost v **drogeriji v Gradcu, Sackstrasse 3.** Cene „Podagrín“-kopelji v zdravilišču „JUNGBORN“, Brandhofgasse.



Potrži najgloblje žalosti javljata **rodbini Čemažar in Šoštarič** vsem sorodnikom prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani soprog, oče, brat in stric, gospod

Jurij Čemažar
posestnik

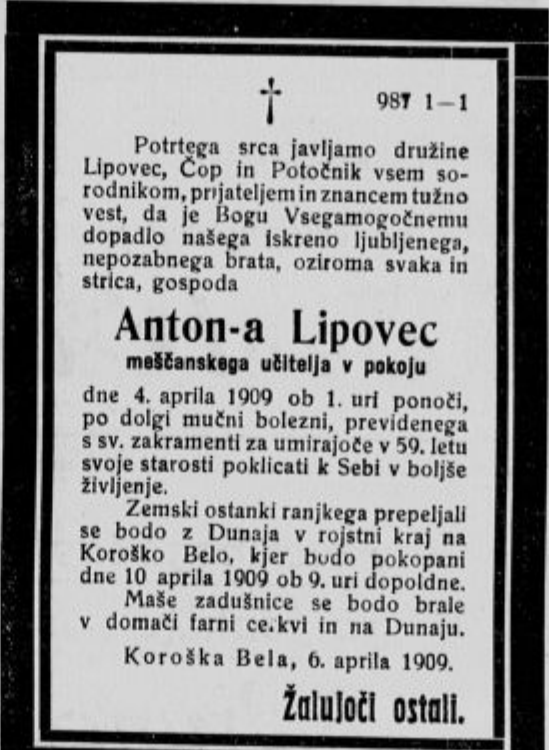
v torek dne 6. aprila ob 12. dopoldne po dolgi, mučni bolezni v 72. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega rajnika bōde v četrtek, dne 8. aprila ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Konjušne ulice št. 4 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bōdo brale v Trnovski cerkvi

Ljubljana, dne 7. aprila 1909.

989 1-1 **Žalujoči ostali.**



Potrtega srca javljamo družine **Lipovec, Čop in Potočnik** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo našega iskreno ljubljenega, nepozabnega brata, oziroma svaka in strica, gospoda

Anton-a Lipovec
meščanskega učitelja v pokoju

dne 4. aprila 1909 ob 1. uri ponoči, po dolgi mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajoče v 59. letu svoje starosti poklicati k Sebi v boljše življenje.

Zemski ostanki ranjkega prepeljali se bōdo z Dunaja v rojstni kraj na Koroško Belo, kjer bōdo pokopani dne 10. aprila 1909 ob 9. uri dopoldne.

Maše zadušnice se bōdo brale v domači farni ce.kvi in na Dunaju.

Koroška Bela, 6. aprila 1909.

Žalujoči ostali.



Ugodna prilika!

Havličkovo platno

1 kos 13 m dolg 82 cm K 1050

2 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

3 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

4 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

5 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

6 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

7 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

8 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

9 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

10 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

11 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

12 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

13 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

14 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

15 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

16 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

17 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

18 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

19 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

20 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

21 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

22 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

23 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

24 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

25 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

26 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

27 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

28 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

29 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

30 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

31 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

32 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

33 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

34 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

35 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

36 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

37 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

38 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

39 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

40 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

41 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

42 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

43 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

44 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

45 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

46 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

47 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

48 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

49 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

50 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

51 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

52 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

53 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

54 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

55 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

56 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

57 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

58 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

59 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

60 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

61 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

62 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

63 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

64 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

65 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

66 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

67 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

68 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

69 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

70 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

71 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

72 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

73 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

74 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

75 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

76 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

77 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

78 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

79 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

80 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

81 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

82 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

83 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

84 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

85 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

86 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

87 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

88 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

89 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

90 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

91 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

92 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

93 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

94 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

95 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

96 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

97 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

98 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

99 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

100 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

101 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

102 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

103 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

104 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

105 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

106 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

107 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

108 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

109 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

110 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

111 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

112 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

113 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

114 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

115 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

116 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

117 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

118 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

119 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

120 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

121 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

122 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

123 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

124 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

125 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

126 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

127 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

128 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

129 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

130 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

131 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

132 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

133 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

134 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

135 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

136 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

137 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

138 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

139 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

140 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

141 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

142 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

143 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

144 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

145 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

146 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

147 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

148 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

149 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

150 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

151 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

152 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

153 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

154 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

155 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

156 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

157 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

158 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

159 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

160 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

161 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

162 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

163 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

164 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

165 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

166 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

167 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

168 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

169 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

170 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

171 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

172 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

173 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

174 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

175 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

176 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

177 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

178 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

179 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

180 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

181 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

182 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

183 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

184 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

185 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

186 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

187 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

188 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

189 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

190 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

191 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

192 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

193 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

194 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

195 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

196 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

197 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

198 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

199 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

200 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

201 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

202 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

203 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

204 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

205 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

206 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

207 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

208 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

209 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

210 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

211 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

212 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

213 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

214 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

215 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

216 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

217 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

218 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

219 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

220 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

221 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

222 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

223 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

224 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

225 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

226 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

227 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

228 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

229 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

230 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

231 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

232 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

233 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

234 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

235 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

236 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

237 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

238 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

239 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

240 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

241 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

242 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

243 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

244 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

245 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

246 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

247 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

248 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

249 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

250 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

251 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

252 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

253 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

254 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

255 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

256 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

257 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

258 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

259 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

260 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

261 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

262 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

263 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

264 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

265 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

266 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

267 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

268 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

269 kos 13 m dolg 82 cm K 1320

27

Ustanovljena
leta 1834.

Prva domača slovenska plovarna

Telefon
št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča s.avnemu občinstvu in spošto-
vanim gostilničarjem **svoje izborni**

marčno pivo

v sodcih in
steklenicah

110 filijalk

Moški čevlji na trake R 7'50
prav trpežni

Preizkušena kakovost!

Damski čevlji na trake R 6'50
prav trpežni

1200 uslužben-
cev in delavcev

Izredno ceni, tr-
pežni, elegantni in
priznani dobri so

čevlji

Alfreda Fränkel, kom. dr. Zastopnik J. Kraljevič
Filijalka: Ljubljana, Stritarjeve ulice šte. 9.

„Goodyear Welt“ čevlji in škornji najodličnejše popolnosti!

18.000 parovse
izdelani na teden

Moški gorski čevlji
American Style R 16'—

Preizkušena kakovost!

Damski čevlji na trake R 12'50
iz chevreux, elegantni in
okusni, sivni Goodyear

Najsolidnejša
: Izvršitev :

952 — Izurjena — 3-1

šivilja in učenka

se sprejmeta za trajno delo pri gosp. Zu-
pančič, Sv. Petra cesta 47.

2 sobi

v sredi mesta
išče stalen-
samski gospod
Ponudbe spre-
jema pod 897
uprava lista.
897 1

Ilustrovani ceniki zastonj in franko



Ilustrovani ceniki zastonj in franko

Marijin trg šte. 1.
Največja zaloga najfinjših
barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarna kreda, Zlate in raznobarne bronce.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminium
v listih. Štampilijske barve. Oglice za risanje.
Raznobarvne tinte in tuši. Silikarsko platno in
papir. Paleta, škatle za študije. Čopiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične,
prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša
oljate barve
za pleskarje, stavbe in pohištvene mizarje
in hišne posesnike itd.
priporoča

Adolf Hauptmann
Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kileja.

Prodaja najboljšega mizarkega
lima
po najnižji ceni,
karbolineja
samo boljše vrste,
gipsa
alabastra in steklastega za pod-
barje in zidarje.
Ustanovljeno 1832.
Zahtevajte cenike!

HOTEL UNION

V restavraciji se toči **salonski cviček**.
Na velikonočne praznike znamenito:

Šent Pavelsko pivo.

Pelerine za častnike, talarje in barete

za sodnike ima v fini izvršitvi in nizki ceni v zalogi

A. Hunc, Ljubljana, Dvorni trg 3.

Za slabokrvne in prebolele!

je najboljša pijača

Pristni marsala v steklenicah 7/10 litra
K 1.50.

Direktni uvoz. Direktni uvoz.

Za velikonočne praznike
najfinejše vino WERMOUTH v steklenicah 7/10 litra
po K 1.—
in druga razna najfinejša vina v steklenicah priporoča

FRAN CASCIO, Ljubljana, v Šelenburgovih ulicah št 6.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.
Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje,
ponikljanje ter popravila:
solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Stavbišče naprodaj

v jako prijaznem kraju, lepa lega, 1 uro od
Ljubljane, na jako prometni cesti blizu ko-
lodvora. Stavbišče bi bilo za vilo ali kako
drugo podjetje. Naslov se poizve pri uprav-
ništvu „Slovenca“.

961 6-1

Velike zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramo-
fonov in plošč na
razpolago.

Fr. P. Zajec
urar in optikar

Ljubljana,
Starl trg, št. 26.



Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Podružnice:
Praga z menigicami: Graben 15, Mala stran, Most, ulice 17, Baden, Brno,
Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumburg, Köditz, Novi Jičín,
Pilsen, Zvitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogni Rennweg), III. Lö-
wenegasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 58 a,
VI. Gumpendorferstrasse 22, VII. Mariahilferstrasse 70, VIII. Lerchenfelder-
strasse 152, IX. Alserstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 52, XIX. Döblinger
Hauptstrasse 83, XIX. Hauptstrasse 30.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“

DUNAJ, I. Wollzeile 1.
Akci. kapital K 20.000.000. Res. zaliad K 8.000.000.

Najkvalitetnejši

:: nakup in prodaja ::

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet,
zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

:: Zamenjava in eskomptiranje ::
izrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Zaradi ogromne zaloge tudi pod lastno ceno!

deklice, dečke in otroke prodajam že pričetkom sezije 1909

Na zahtevo pošiljam na deželo izbero tudi brez povzetja. — Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitrejša in najfinejša na Dunaju izvršena.

sveže, najmodernejša spomladanske in poletne konfekcije za dame, gospode,

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Veliko izbiro moških, ženskih in otročjih

čevljev

v moderni obliki priporoča najtopleje

Josipina Herrisch, Ljubljana

sedaj Židovske ulice št. 7. 963 3-1

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Nižje-avstr. zdravniška zbornica

Je v letu 1899 doposlala c. kr. notranjemu ministertvu vlogo, v kateri navaja, da so dognale opetovane kemične preiskave Serravallovega kina-vina, da vsebuje mesto naznanjenih 0.4% železo-oksida le 0.001 do 0.006 %, to je ne več kot navadno vino. (Wiener Allg. Zeitg. 4. junija 1899.)

Železnato vino lekarja Piccoli-ja v Ljubljani vsebuje natančno množino železa, ki se mora po določilih o zdravljenju dovajati bolnemu organizmu. Pollit. stekl. 2 K.

Oblastveno dovoljena razprodaja.

Radi popolne opustitve trgovine prodaja se vse blago pod tovarniško ceno. Glacé in druge raznovrstne rokavice za dame, gospode in otroke, kravate, srajce za gospode, nogavice itd. itd. — Galanterijsko blago. — Različne kirurške potrebščine: trebušne obveze, kilni pasovi, ravnodržalci itd.

Za mnogobrojni obisk prosi 521 12-1

M. Schubert prej Bilina & Kasch

Židovske ulice št. 5.

Št. 5206

Razpis.

949 3-1

Podpisani deželni odbor razpisuje službo okrožnih zdravnikov:

1. v Postojni z letno plačo 1200 K
2. na Raki z letno plačo 1400 K

Z vsako teh služb je združena tudi aktivitetna doklada 200 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do 25. aprila 1909. ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, doedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, 1. aprila 1909.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „ 115.—

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši

527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Geniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.



Slaščičarna, kavarna in pekarna JAKOB ZALAZNIK

Stari trg šte. 21.

Stari trg šte. 21.

Za velikonočne praznike

priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnih pirhov, vsak dan svežega peciva, finih inozemskih vin kakor tudi raznih likerjev.

!!! Sveže blago! !!!

935 3-1

Filijalka:
na Mestnem
trgu šte. 6.

V kavarni

se dobi bela in črna kava, čaj, fini likerji i. t. d., i. t. d.

SLOVENSKA TVRDKA.

Po naročilu dobavljam

POTICE

medene, rozinove, orehove, mandeljnovne itd.

!!! Šarklji, pince !!!
in titole.

TOČNA POSTREŽBA.

Filijalka:

Sv. Petra cesta
šte. 26.

Prvi kinematograf Pathé

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Evropa“ vsako soboto in sredo nov program!

Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

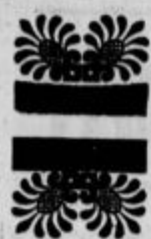
Cene prostorom: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v. Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani cenl. I. prostor 20 v., II. 10 v. Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathe Frères.

Ravnateljstvo kinematografa „Pathé“.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izberno pivo.

Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sorejema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)



Nova slovenska trgovina Lenasi & Gerkman, Ljubljana

priporoča za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.
Solidne cene in točna postrežba.

3490 (26-6)



Dež lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

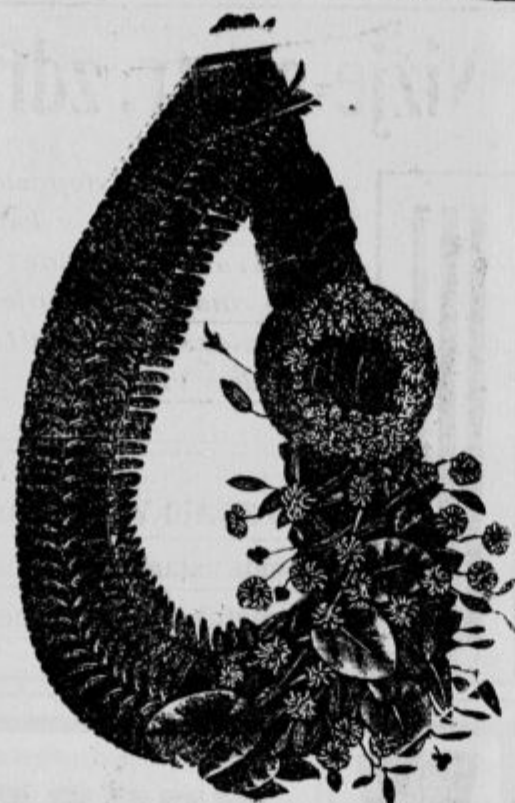
zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje največ
pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje — od okusa, lahko prebav-
ljivo. Mala steklenica 1 K. Večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano
Tanno-chin — tinktura za lase,
katero okrepčuje lasišče in preprečuje izpa-
danje las. — Cena steklenici z rabilnim na-
vodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna
voda deluje izborno proti zobobolu in gnj-
lobi zob. utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, ka-
tera se priporočajo po raznih časopisih in cenil-
kih. Med. Cognac, Malaga, ruma itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.



Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

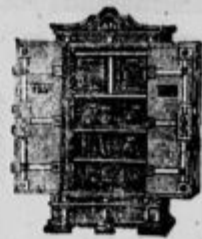
nagrobni vencev

in 3077 66-1

trakov z napisi.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo hitro in točno.

CENE BREZ KONKURENCE!



Absolutno ognjevarne

blagajne

tekleto-oklopne blagajne in ka-
sete ponudi starorenomirana to-
varna za blagajne

Jan. Lange

Dunaj, XVIII/1, Währinger Gürtel šte. 7.

Telefon 21485. 3157 26 9 Ceniki zastoj.

Dobavitelj domačih hranilnic.

SOBA

za enega gospoda se odda. Izve-
se do 15. apr. na Francovem nabrežju šte-
vilka 7, pritličje. 940 3-1

Za popoldanski čas išče postran-
skega opravila (tudi kot risar)

mlad uradnik

Kdo? pove upravništvu „Slovenca“. 911 —

!! Prvo slovensko !!

c. kr. oblastveno potrjeno 1. 98

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi kraj po životni meri. ●

Milko Krapeš Gramo-
foni!

Uroar, Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, srebr. tula-
nikel. žepnih in različnih stenskih ur,
vsake vrste budilk, zlato verižice, pr-
stane, uhane, bisere z dragulji. Sre-
brno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plo-
šče od K 3 naprej. Vsi tu
navedeni predmeti se točno in po nizki ceni
popravljajo 2393 36



Staro zlato in
srebro kakor tudi
drago kamenje
kupujem ali vza-
mem v zameno.
Ceniki na zahte-
vo poštne
prosto.

Gimnazijski konvikt

Benediktinskega samostana v Št. Pavlu
v lepi, zdravi legi v Labodski
dolini, Koroško

(ob progi državne železnice Zellweg-Celje).

**Javna, popolna gimnazija in
zasebni pripraviljalni tečaj.**

Konvikt je z novo stavbo precej
povečan, razširjeni nasadi za mla-
deniške igre in telesne vaje; naj-
novejše kopalne priprave, elek-
trična razsvetljava itd.

Za pevce znižane cene!

Prospekti se lahko zahtevajo od predstojništva
862 konvikta. 9-1

SLIVOVKA

trepinevee
kranjski brinjevee

STB 104-1



Odlikovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 50 litrov
naprej po prav primerli ceni
v zanesljivi kakovosti v

**veležganjarni in
rektifikarni sadja**

M. Rosner & Co.,

Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Koster-
jeve pivovarne.



Za spomlad in poletje

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke
ter mične novosti v

konfekciji za dame

:: in deklice ::

Ceniki zastoj in franko.

964 3-1

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje mrličev po jako nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri

FRANC VIDALI-JU

Prešernove ulice, Ljubljana.

: **JOSIP TURK** :

lastnik prvega slovenskega

: pogrebnege zavoda :

798 20-1